

Партием ипшъэрэ шъхьалэхэр кыгъэнэфагъэх

Политическэ партией «Единой России» ия XV-рэ Зэфэс мэзаем и 5 — 6-м Москва шыкыуагъ. Урысыем ишъолыыр зэфэшъафхэм къарыкыгъэ лыкыло 695-рэ ащ хэлэжыагъ. Ахэм ахтыгъэх Адыгеим икыгъэхэ Фэдз къоджэ псэуплэм ипашъу Тлюостнакъэ Рэмэзанрэ поселкэу Родниковскэм иадминистраторэу Игорь Семькинымрэ.

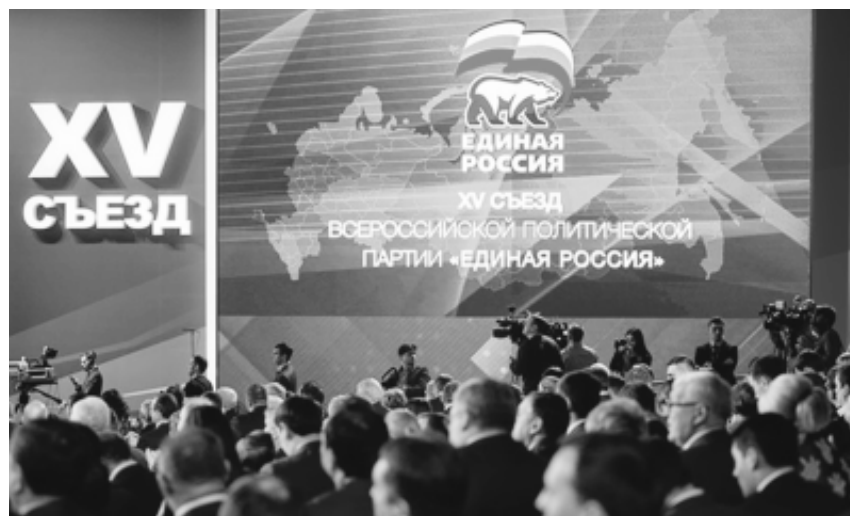
2015-рэ илээсым партием и Зэфэс зэрэщымылагъэм кышхыкыкы, УФ-м и Премьер-министрэу, партием ипашъу Дмитрий Медведевым ипредложениекы Апшъэрэ ыкы Генеральнэ советхэм, джащ фэдэу лыплэкыло-ревизионнэ коммиссием ахэтхэр процент 30-кы зэблажыгъэх, нэбгырэ 24-рэ кыу хадзыгъэх, ащ нэмыкыкы, партием и Устав зэхыкыныгъэхэр фашыгъэх.

Зэфэсым лобыгъо шъхьалэу кышхалэтыгъэхэм ащыц УФ-м и Къэралыгъо Думэ идепутатхэм яхэдзынхэм афэгъэхыгъэ кампаниеу лобыгъо мазэм шылэщым кыдыхэлэтыгъэу илээсэу тызхэтым жъоныгуаклэм и 22-м зэхашъэцт праймеризым изыфэгъэхызырын зэрэпыкылатэрэр. Джащ фэдэу псауныгъэм, гэсэныгъэмрэ наукамырэ, бюджет ыкы хэбзэлэхэ политикэм, социальнэ политикэм, нэмыкы лъэныкыохэм япхыгъэ зэхэгущылагъу площадкэхэм лоб ашлагъ. Къэралыгъом социальнэ-экономическэ хэбхыныгъэхэр ышынхэмкы амалэу

ыкы гухэлэу шылэхэм, мыщкыкыгъоу кыуцухэрэр дэгъэжыгъэнхэм единороссхэр атегушылагъэх. Унэшо гъэнэфагъэхэр ашыгъэх, пшъэрэ шъхьалэхэр агъэнэфагъэх.

Партием зэхышъэцт пэшорыгъэш хэдзынхэм ахэлэжэ зышолыгъохэм ятхылэхэр къатынхэмкы мэзиты палэу ялэцт. Мэзаем и 15-м кышгэжыагъэу мэлылфэгъум и 10-м нэс кандидатхэм язаявлениехэр къатынхэ альэкышът. Мэлылфэгъум и 15-м регистрациер аухышът. Праймеризым кыгъэлэгъошът непэ хэдзаклохэм нахь зыдырагъэштэрэ, цыхъэ зыфашырэ кандидатхэр, нэужым ащ изэфэхысыжыхэм ялытыгъэу УФ-м и Къэралыгъо Думэ идепутатхэм яхэдзынхэм ахэлэжышътхэм япартийнэ спискэхэр зэхэгъуцшътх.

Дмитрий Медведевыр зэфэсым иппенарнэ зэхэсыгъо кышхыгушылэу, лобыгъом тикъэралыгъо шыкылошъ хэдзынхэм партией «Единой России» зэрэхэлэжышът программэр охътэ

кыкылым гъэхызырыгъэн фаеу кыылауагъ.

— 2016-рэ илээсым мэхьанэшхо зилэ унашъохэр зышъэцт илээсэу шытышът. А унашъохэр политикхэр, лэнагъэ зылыгъ пашъэхэр арэп зышышътхэр, Урысыем шыпсэурэ цыф кызырэкылохэр арых нахь. Охътэ кыным къэралыгъор зыгъэзеклон, шылэкы-псэукыкы нахьшылу зышын, экономикэм зыпкытыныгъэ илэным, кризисым илэхъан бизнесым лэпылагъу фэхъун, цыфхэм ягумэкыгъохэр зэхэзыфын зылыэкышътхэр арых лобыгъом шылэцт хэдзынхэм цыфхэм зыдырагъэштэцтхэр. Непэ чыплэ кыин тызэритыр зэкыми дэгъоу кыдыгурэу, ащ лъапсэу илэри тэшлэ. Ащ фэдэ уахътэм партией «Единой России» цыф-

хэм зэраготыр, ахэм ягумэкыгъохэр зэрэзэхышъэхэрэр, шыкылагъэхэр дигъэжыжыныхэм ыналэ зэрэтетыр тилофшлэнкы кыэдгъэлэгъон фае. 2008 — 2011-рэ илээсхэм шылэгъэ кризисыр кызызтынэкыин тлэа-кыгъ, непэ тшлэн фаер, тпшъэрэ шъхьалэхэр дэгъоу кыдыгурэу. Пшъэдэкыжышъо зыхырэ политическэ кыуагъу тышът, арышъ, цыфхэм ягумэкыгъохэм зашъдгъэгъозэн, ахэр улчлэжыгъу тшыхзэ, ыпэкы тылэыкылотэн фае, — кыылауагъ Дмитрий Медведевым.

Партием ипашъэ кызырелуагъэмкы, кризисым емылэтыгъэу къэралыгъом хэхъоныгъэхэр илэнхэм ыкы цыфхэм яшылэкы-псэукыкы нахьшылу хуным апэлухэрэ ахъшэр нахь макы ашышътэп. Экономьер еж кы-

ралыгъом кышгэжыан фаеу ылытагъ. Ар кыдалыты, къэралыгъо аппаратыр проценти 10-кы нахь макы ашыгъ. Блэ-кыгъэ илээсым къэралыгъо кыулыкышлэхэм ялэжыапкы проценти 10 хагъэкыгъ, мы илээсми аппаратам илыгъын пэлухэрэ мылыкы джащ фэдиз процент кышгэжыагъэцт.

Анахъэу аналэ зытырагъэ-тышътыр социальнэ лобыгъохэм язэшлохын ары: цыфхэм ялэжыапкы, ахэм лобшлэнлэхэр ыкы псэуплэхэр ягъэгъотыгъэнхэр.

Ыпшъэкы кызырэщы-тылауагъэу, зэфэсым илофшлэн Адыгеим икыгъэхэри хэлэжыагъэх. Партием и Генеральнэ Совет хагъэхыагъэхэм ащыц республикэм илыкылоу Тлюостнакъэ Рэмэзанэ.

— Непэрэ мафэм мэхъанэшхо зэрилэм да-кылоу, шъолырхэм ащылэ кыутамэхэм ялыкылохэр «Единой России» и Генеральнэ Совет зэрэхэгъэхыагъэхэм кыгъэлэагъо партием ицыфхэм цыхъэ ыкы уасэ зэрафишырэр. Ащ фэдэ шытытыкылэм тапэки гъэхэгъэшлэхэр тшынхэм тыфешъ, — кыылауагъ Рэмэзанэ.

Зэфэсым зыцыкылоу мэфитлым кыкылоу «Единой России» илыкылохэр партийнэ лобыгуабэмэ ахэллэагъэх, хэдзынхэм кыэблагъэхэрэм зэрэхэлэжышътхэм тегушылагъэх. Джащ фэдэу къэралыгъом илэ шылэкы-псэукыкы нахьшылу шыгъэным, экономикэм зыпкы-итыныгъэ илэным, хэдзаклохэр кыазэрэщыгъыхэрэр кыагъэ-шпыпкыжыныным, ахэм цыхъэу кыафашырэр гъэпытэгъэным афэшл пшъэрэ шъхьалэхэр агъэнэфагъэх.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Цыфлэпкымыкы нэф лъэш

«Дунайр зыгъэнэфырэр тыгъэ, дунайр зызыгъэза-фэрэр шлэныгъ» ело адыгэ гушхыжыым. Гъэсэ-ныгъэм, шлэныгъэм цыфыр зэралэтырэр, акылыр зэрэпсыхырэр хэткы нафэ. Адыгэхэми мы чым кызытехыагъэхэм кышхыублагъэу акылышхыагъэр кыагъэтхэу, губзыгъагъэр ялэпкыу кыахы.

Акылы зилэ цыфым, шлэныгъэшхо зыкылым лъэпкыыр кыгъэгъунэ, кыахэгъэщы нэмыкыхэм. Тэ, адыгэхэми, акылышлэныгъэкы ухэзыгъэлэыхъу-хъанхэу цыф гэсэгъэшхо дэ-

гъубэ кытхэкыгъ. Ахэр — археологы, этнографы, бзэшлэныгъэлэжышхы, усаклох, тхаклох, тарихлэжыых, тхыдэ-луатэх, оредусых, сурэтышых, журналистых — шлэныгъэр зы-

пкыны-лынэмэ ахэткылахыагъэх, шышлэгъабэр лъэпкыым ыкы Хэгъэгум фзылэжыгъэх.

Мэзаем и 8-р зэрэ Урысыеу наукам и Мафэу илээс кыс шыагъэгъунафыкы. Шлэныгъэхэмкы Урысые академьер загъэпсыгъэ 1724-рэ илээсым кышхыублагъ мы мэфэки иныр шылэ зыхыгъэр.

Дунаим тет цыфлэпкымыкы шлэныгъэр нэф лъэш дэд, гъшхыгъоми лэ ин. Шлэныгъэ зэфэшъафыбэр зэхыфымэ, ыгъэгъунашхыжызы, бэдэдэ шлэ-

гъэу цыфыр игъашлэ кырэ-кы, кыдэхыгъэри нэрылэгъу хэткы.

Адыгэхэми шылэныгъэм хэлхэсыр рашхыкылауагъэу, «емыджагъэр нэшъу» алоштыгъ, гэсэныгъэ лыерэ шлэныгъэ дэирэ зэрэщымылэр дэгъоу кыагурылоштыгъ.

Джырэ мафэхэм тэ, адыгэхэми, тызэрыгушхон шлэныгъэлэжышхыхэр — Аулы Пшымафэ, Кларэцэ Зэйнаб, Мэрэтыкы Мышъутарэ, Аулы Малыч афэдэхэу, тхэкылошхэр — Кларэцэ Тембот, Хыаткы Ахьмэд, Цэй Ибрахымэ, Пэрэныкы Мурат, Кэстэнэ Дмит-

рий ыкы ижырэ лъэпкы эпосэу «Нартхэр» зыгуоижы, зэхэ-зыфы, зэзыгъэзэфэжыгъэу Хьэдэгъэлэ Аскэр, зитхыпхэ лэпкы-лэпкыхэр гум хапкырэ сурэтышл лэпаласэу Мэрэтыкы Долэт зэрэтилэхэр тигуапэ.

Непэ псауу кытхэтхэу зышлэныгъэкы, зыакылыкы лъэпкыым етэхэрэр зафэу зэрэтилэхэми тегъэгущо. Шлэныгъэр цыфлэпкымыкы нэфынэ лъэшэу сыдыгуи шытыгъ ыкы кыэнэжы. Ар кыагурылоу мы мэфэки Урысыеми, ащ исубъектхэми дахэу ащыхагъэгъунафыкы.

ДЗЭУКЪОЖЬ Нуриет.

ЗИГЪО ЮФШІЭНХЭР

Узэшлушлэрэр кыыотэжыышт

Мы уахтэм республикэм имэкьумэш хызмэтшлпнхэм етлупшыгъэу зичэзыу юфшлэн пасэхэр ашэклох. Анахьэу зууж итхэр игьом бжыхьасэхэм минеральнэ чыгыэшлэхэмкӀэ яяшлушлэн.

Ащ даклоу техникэр зыпкь рагъэуцожьы, чыгыэшлэхэр, лэжыгыэ хьасэхэр кызыраухьумэштхэ щэнаутхэр, гъэстыныпхьэр къашэфых. Шэуджэн район администрацием мэкьумэш-щымкӀэ иотдел ипашэу Чэсэбий Анзор бэмышлэу зылуд-гьакӀи къедгъэлотагъ районым ит хызмэтшлпнхэм а юфхэр зэрашырекӀокӀыхэрэр.

— Анзор, Тхьэм ыуж кызынэкӀэ, ом изытет тэрэзэу, игьом чыгыэшлэхэр чыгум зырагъэкӀухэкӀэ, бжыхьасэхэм лэжыгыэ дэгъу къа-тышт. «Узэшлушлэрэр кыыотэжыышт» аӀо. Районым ит хызмэтшлпнхэр гъэтхэ юфшлэнхэм афэхьазырха?

— Тэрэз къаплорэр. Икыгыэ ильэсым ибжыхьэ лъэхьан кыышублагъэу а юфшлэнхэм ти-чыгулэжыхэм зафагъэхьазыры. Ахэм экӀэмкӀи бжыхьэсэ гектар 16325-рэ районым кыышагъэкӀыгъ. Ащ щыцэу гектар 14010-р — коцы, 2315-р — хьэ. Ралсым гектар 1176-рэ рагъэубытыгъ.

Непэрэ мафэм ехьулэу районым аммиачнэ селитрэ тонн 3450-рэ фэдиз кырашэгъах,

ар ящыкӀэгъэшт пчъагъэм ипроцент 83-рэ мэхьу. ЕтӀанэ лэжыгыэ бэгъуагъэ къэхьыжыгъэнымкӀэ зишлуагъэ къэкӀорэ препаратхэр, хьацӀэ-плацӀэхэм-рэ уцыжхэмрэ хьасэхэм ахэ-зыгъэкӀодыкӀыштхэ щэнаутхэр кыдзэыгъэкӀырэ фирмэхэм зэ-зэгъыныгъэхэр адашых.

— Бжыхьасэхэм изытет тӀэкӀу тыщыгъэгъуазэба.

— Джыри пэсало зэфэхьысыжхэр пшынхэкӀэ. Ом изытет нахь зыкызыщигъэлабгъорэр мэзаем ыкӀэр ыкӀи гъэтхалэм икыхьагъур ары. А уахтэм бэрэ къещхэу хабзэ, псыр башэ зыхьукӀэ, лэжыгъэм егуао. КъэсӀошъушт за-кӀор губгъо къэмыкӀыгъэ зэрэтимылэр ары.

— Чыгыэшлэхэр лэжыгыэ хьасэхэм зэралэ-кӀагъахьэхэрэм даклоу гъэтхасэхэм япхьыни шӀэхэу рагъэжышт. А юфшлэнхэм хызмэтшлпнхэр сьдэуштэу афэхьазырха ыкӀи чы-лапхьэхэр икьоу кызы-ІэкӀагъэхьагъэха?

— ТимэкьумэшшӀэхэм алъэкӀи кыамыганэу гъэтхэ юфшлэнхэм зафагъэхьазырыгъ. Къэрсэбаным икьэлэтын аухыгъ. Гъэтхэсэ

чылапхьэр процент 45-м нэсэу зэрагъэгъотыгъ. ЗэрэдгъэнэфэгъэмкӀэ, гъэтхасэхэм чыгу гектар 14365-рэ аубытышт. Ащ щыцэу гектар 9460-м тыгъэ-гъазэр тырапхьэшт, соер гектар 460-м фэдизышт, натры-фыр гектар 2450-рэ, зэнтхьыр — 310-рэ, кӀэпыр гектар 25-рэ мэхьу.

Тыгъэгъазэм нахь натры-фымрэ соемрэ нахьыбэу ашӀэнхэу чыгулэжыхэм ятӀэл. Еж хызмэтшлпнхэм япашэхэми кьагурэлэ чыгум хэлъ шлуагъэхэр тыгъэгъазэм зэрэхищыхэр ыкӀи нэужым ащ чыгыэшлэхэмкӀэ лъэшэу уегугъужьын зэрэфаер.

— Гъэстыныпхьэм икьэщэфын кыныгыгъо кыыпкӀышт? Техникэм изытети тӀэкӀу кыытегушытӀэба.

— Гъэстыныпхьэм ыуасэ тӀэкӀу кыыхьагъэ нахь мышӀэми, ащ икьэщэфын юф кыыпкӀыштӀэп. Нахьыбэм ар пасэу ащэфыгъ, адрэхэми игьом кызылэ-кӀагъэхьащт.

Техникэм ыльэныкьокӀэ угу-щылэн хьумэ, минеральнэ чыгыэшлэхэр зэрэрагъэкӀуштхэм зэрэфытегъэпсыхьагъэхэм имызакъоу, гъэтхасэхэм япхьыни фэхьазырых. Щэнаутхэр зэрэтыракӀэштхэ агрегат пчъа-гъэу районым итыр икьушт.

— Мэкьумэш-фермер хызмэтшлпнхэр райо-ным итхэм ащыпхьэр хэтэрыкӀхэм якъэгъэ-кӀын зэрэпылхэм ты-щыгъуаз. Мы ильэсым а лъэныкьомкӀэ сыда кьэбарыр?

— ХэтэрыкӀхэм якъэгъэкӀын пылхэ хызмэтшлпнхэм 2016-рэ ильэсым чыгу гектар 1265-м рассадэхэр шагъэты-сынхэу гухэлъ зыфахьыжыгъ. Картофым гектар 24-рэ ра-гъэубытышт, нэмыкӀ хэтэрыкӀхэмрэ нэшэ-хьырбыдзхэмрэ гектар 1241-рэ фэдиз хьоу ашӀэштых. Картофымрэ хэтэ-рыкӀхэмрэ ауасэ кызыэрэдэ-кӀуаерэмкӀэ, дэгъоу зэрашэ-фыхэрэмкӀэ, къэкӀошт ильэс-хэм нахь чыгубэ арагъэубы-тынэу тэгугъэ.

— Анзор, тхьауегъэпсэу гушытӀэгъу укызыэрэ-тфэхьугъэмкӀэ.

ІШЬЫНЭ Сусан.

ГумэкӀыгъор дагъэзыжы

Псыхьоу Цыцэ кызыэрэушлоркыгъэм кыыхэкӀэу мэ-заем и 5-м Мыекъуапэ щыпсэхэрэм псэу кьалэкӀахьэ-рэм кыыщыкӀагъ.

Кьалэм псыр икьоу кыылэ-кӀэхьаным фэшӀ нэмыкӀ псы-кьэкӀуапӀэу щылэхэр агъэфедэгъэх.

«Дунаир псынклэу кызыэрэ-фэбагъэм ыкӀи ошх-осэу кьехы-гъэр шапхьэхэм зэрашӀокӀыгъэм кьахэкӀэу псыр шлоркъ хьугъа-гъэ. Ащ пае псыхьом псэу дэ-тыр агъэфедэн амылэкӀынэу кызытырагъэуцагъ. ГумэкӀыгъом идэгъэзыжыын мы уахтэм ыуж итых», — кыщалауагъ Мые-

кьопэ кьэлэ администрацием.

Цыфхэм икьоу псыр алэкӀэ-гъэхьэгъэным фэшӀ кьутырэу Гавердовскэм ипсылыгыплэрэ нэмыкӀ псыкьэкӀуапӀэхэмрэ атӀупшыгъэх.

Къэбарлыгыгъэлэс амалхэм кызыратыгъэмкӀэ, гъэрэкӀо псым изытет зауплэкӀум, гигиенэ шапхьэхэм ар адимыштэу Мые-кьуапэ, Мыекьопэ, Теуцожь ыкӀи Тэхьутэмькьое районхэм къа-щыхагъэщыгъ.

ПШІЭНКІЭ ГЪЭШІЭГЪОНЫ

Диетологхэм, врачхэм, шӀэныгъэлэжхэм, генетикхэм узфэса-кыыжымэ нахьыбэ бгъэшӀэштэу ренэу кьалэ. Ары, зы бгъум-кӀэ, ильэс пчъагъэу дгъэшӀэштыр тэры зэпхыгъэр.

БэгъашӀэ ухьушъушта?

Ащ пае дгъэфедэрэ шхыны-гъохэм гъэжыагъэхэр нахь ма-кӀэу, хэтэрыкӀхэмрэ пхьэшхьэ-мышхьэхэмрэ нахьыбэу ахэ-тынхэ фае. Цыфым ипсауныгъэ нахь кызыэрэзэтенэштӀым фэгъэхьыгъэу зэхашэрэ ушэтын зэфэшхьафхэр кызыфахлохэрэм ащыщых Іэпкь-лӀэпкьхэм юф ябгъэшӀэ зэпытыныр, пцэ-жыиерэ дэшхомрэ уиланэ те-мыкӀынхэр, щэхэкӀ гьомылапхьэ-хэр мафэ кьэс пшынхэр. Джащ фэдэу яшлуагъэ къэкӀо унагъом зэгурылоньгъэ ильмэ, юфышӀэ окломэ, сабийхэр уилэхэмэ, шьон-хэмрэ тутынырмэ зыдымыгъэ-хьыхьэрэмэ. Ахьщэ ушымыкӀэу упсэунми бэгъашӀэ ухьунымкӀэ чыплэ гъэнэфагъэ еубыты. Зэфэхьысыжыхэм кьалэ цыфым бэу ыгъэшӀэштмэ процент 90-кӀэ зэпхыгъэр игъашӀэ, ипсауныгъэ зэрафэсакьыерэм ялытыгъэу.

Американцэхэм яеплъыкӀ

Цыф бэгъашӀэхэм япсэукӀэ зыфэдэр зэзыгъэшӀэрэ ыкӀи ящылакӀэ лыплӀэрэ Гупчэу Чи-каго дэтым испециалистхэр ильэ-сыбэрэ зыпылтыгъэ уплӀэкӀун-хэм язэфэхьысыжыхэм кьафэ-кӀуагъэх. Ахэм зэралытэрэм-кӀэ, ильэси 100-м нэс кьэбгъэ-шӀэным пае шлокӀ зимылэ лъэ-ныкьуиплӀ кьыдэлытэгъэн фаер.

Апэрэр. Цыфым бэу кыы-гъэшӀэштмэ зэпылтыгъэр ар ду-наим кызытэхьом янэ ыныбжэ зыфэдиизыгъэр ары. Янэ ильэс 25-рэ мыхьузэ кьэхьугъэ са-бийхэм бэгъашӀэ хьунхэмкӀэ амалэу ялэр нахьыб. Анахьэу кыыхагъэщырэр бзылфыгъэр нахь ныбжыкӀэ кьэс ипсауны-

гъэ нахь зэрэпытэр, ыпкышӀол зэрэкьабзэр, узхэм кызыэрамы-гъэгумэкӀырэр ары. Нахьыжэ зыхьукӀэ, иорганизмэ зэхьокӀы-ныгъэхэр фэхьухэу регъажьэ.

ЯтӀонэрэр. Сабыр кызыщы-хьурэ уахтэмэ мэхьанэ иӀ. Гу-щылэм пае, жьоныгъокӀэ мазэм дунаим кытэхьуагъэхэм нахьы-бэ кьагъашӀэ шышхьэлум кьэ-хьугъэхэм анахьы. Ар кызыхэ-кӀырэр апэрэхэм гъатхэм кьэ-кӀыгъэхэр нахьыбэу зэрэхьы-хэрэм кыщегъэжыагъэу мафэхэр нахь зэрэкӀыхьэхэм нэсыжьэу ары.

Яцэнэрэр. Ушэтаклохэм кыы-хагъэщыгъэ лъэныкьохэм ащыщ бэ бгъашӀэ пшӀоигъомэ, приро-дэм нахь упэблагъэу узэрэ-псэун фаер. УипсэупӀэ кьалэм нахь лэчыжьэ кьэс нахьышӀу. Статистикэм кызыэригъэлабгъо-рэмкӀэ, кьуаджэхэм ащыпсэурэ чыгулэжыхэмрэ фермерхэмрэ нахьыбэ кьагъашӀэ. Жьыр зы-щыкьабзэм ыкӀи зыщыбэм зэ-пахырэ узхэу кьалэхэм ащызе-кӀохэрэр нахь ащымакӀэх.

ЯплӀэнэрэр. Бэ бгъэшӀэнэу уфаемэ, шэн гъэтылтыгъэ уилэн фае. Научнэ ушэтынхэм кыы-зэрагъэлэгъуагъэмкӀэ, пстэумэ анахьыбэ зыгъашӀэхэрэр ицӀы-кӀугъом кыщегъэжыагъэу Іэдзб хэлъэу кьэтэджыгъэхэр ары. Ахэм дисциплинэ ахэлъ, пшъэ-дэклъыж яӀ, илыгъэ башэ зы-фагъэкӀотэжыырэр, ямылоф ха-хьэхэрэр ыкӀи хэгущыӀэхэрэр, ау кьатефэрэр кызытыраганэ-рэр. Гухьэ-гужьым, нэкьокьоным, шьугъоным зыщаухьумэ, агу Іэягъэ кырагъахьэрэр. Ащ фэдэ цыфхэр етӀани адрэхэм анахь макӀлэу мэсымаджэх.

ШЬАУКЬО Аслъангуащ.

ЗЕКІОНЫР

Мин 17-кӀэ зыбгъэпсэфышт

Долларымрэ еврэмрэ ауасэ зэрэхахьорэм кыыхэкӀэу, ІэкӀыб хэгъэгухэм защызгъэпсэфы зышӀоигъохэм путевкэхэр нахь лъапӀэу къашэфынхэ фаеу хьугъэ.

Уасэхэм зыкызыэралэтыгъэм фэшӀ зигъот мыинхэм тикъэра-лыгъо зыщагъэпсэфынэу хьушт. Урысыем туриндустриемкӀэ и Союз ивице-президентэу Ю. Барзыкиным кызыэрилыта-гъэмкӀэ, самолеткӀэ убыбынэу хьумэ, билет уасэр сомэ мини 7-м кыыщегъэ. Узэрысышт хьакӀэщми ыпкӀэ пыутышт. Гу-рытымкӀэ зы тхьамафэрэ зы-зыгъэпсэфынэу изыхьухьагъэ-хэм нэбгырэ пӀпчэ сомэ мин 17-м нахь мымакӀэу атышт.

Арэуштэу щытми, ІэкӀыб кьэ-ралыгъохэм защызгъэпсэфэу есагъэхэр ахэм анэсыштых, ау нахь макӀэу кӀоштых. Ю. Барзыкиным кызыэрипорэмкӀэ, нахьыбэу тицӀыфхэм зыздагъэ-зэштхэр Грециер, Италиер, Ис-паниер, Каир, Тайланд ыкӀи Израиль.

(Тикорр.).

Чыплэ кыин тызефэм — шлу дэдэ тӀээгъуштыгъэ шхьэ-гъусэу, тэу ыкӀи тэтэжъэу Романов Владимир Василий ыкьор дунаим зехыжыым ІэпыӀэгъу кытфэхьугъэ, зигукӀэгъу зэхэтшӀэгъэ Іахьылхэм, Иыбджэгъухэм лъэшэу тафэрэз, тхьаегъэпсэху.

Лытэныгъэ кышъуфэзышӀэу Романовхэм яунагуу.

Яфитыныгъэхэр къаухъумэх

Адыгэ Республикэм и Прокуратурэ 2015-рэ илъэсэу икыгъэм Иофэу ышлагъэм изэфэхьысыжъхэм ыкӀи мы илъэсым пшъэрылъэу зыфигъэуцужъхэрэм афэгъэхьыгъэу пресс-конференцие кытыгъ АР-м ипрокурорэу Василий Пословскэм. Иофтхьабзэм хэлэжъагъэх прокуратурэм хэхьэрэ къулыкъухэм япащэхэр.

Василий Пословскэм пэублэ гушыгъэ кышлыгъэ, тиреспубликэ хэбзэгъэуцугъэр кызырэщыдалытэрэр, бзэджэшлагъэу зэрахьэрэр зынэсырэр кылыагъ. Республикэм хабзэу илпыр гъэцэкӀагъэ хъунымкӀэ прокурор лпылпӀэн Иофэу агъэцӀкӀэрэр икӀоу цыфхэм агурьгъэлогъэнымкӀэ къэбарлпыгъэлэс амалхэм зэгурылонгъэ адырӀагъэ ялофшӀэн зэрэзыхьэрэм ишӀогъэшхо кызырэкӀорэр, ащ мэхъанэшхо зэрилэр кыыхигъэщыгъэх.

Урысые Федерацием и Генеральнэ прокуратурэ къэбарлпыгъэлэс амалхэм апае зыщыгъэ зэнэкӀокъум изэфэхьысыжъхэр зэралыгъэхэр нэужым кылыагъ. Анахь дэгъоу алпытэгъэ материал 13-мэ ащыгъэ хъугъэ республикэ гъэзетэу «Советская Адыгея» зыфилорэм иобозревателэу Елена Космачевам итхыгъэ. Ащ кылыжыгъэ Шыгъу тхылыр кыритыжыгъэ, ыпӀкӀи игъэхьагъэхэм ахигъэхьонэу кыфӀэлъыагъ.

В. Пословскэм кызырӀуагъэмкӀэ, ялофшӀэнкӀэ анахь мэхъанэшхо зилэ Иофыгъоу зыпылхэм ащыщых псэупӀэ-коммунальнэ хъызмэтым ылъэныкъокӀэ хэбзэгъэуцугъэр зэргъэцӀкӀэрэр, цыфхэм псэупӀэмкӀэ яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэр, зэгурылонгъэ азыфагу илъэу бзэджашӀэхэм ябэныгъэныр, псауныгъэм, гъэсэныгъэм, экстремизмэм ыкӀи ахьцэ къолхьэ тын-лхыным альэныкъокӀэ хэбзэгъэуцугъэр амыкӀоным лпылпӀэгъэныр. Джащ фэдэу япшъэрылъ шъхьалэхэм ахэхьэх цыфхэм ИофшӀэнымкӀэ фитыныгъэу ялэхэр къэухъумэгъэнхэр.

2015-рэ илъэсым республикэм ипрокуратурэ икӀулыкъухэм цыфхэм яшъхьафитыныгъэ ыкӀи яфитыныгъэхэр аукуагъэхэу къалэкӀлэхьэгъэ тхыль мин 12-м щыцъэу дэо тхыль мин

штэу хэуконыгъэхэр зышлыгъэхэм ахэр дагъэзыжынынхэу гъогъу 400-рэ прокуратурэм зафигъэзагъ, хыкумхэм иск 426-рэ алӀклигъэхьагъ, административнэ Иофи

Иофшхо ашлагъ. Ащ ишӀуагъэ-кӀэ, уголовнэ Иоф 2300-м ехъу

Ахьцэ къолхьэ тын-лхыным епхыгъэ бзэджэшӀэгъэ мин 2,3-рэ блэкӀыгъэ илъэсым агъэунэфыгъ. Дисциплинарнэ пшъэдэкӀыжъ **586-рэ**, административнэ пшъэдэкӀыжъ **77-рэ** ахынэу бзэджэшӀагъэ зезыхьагъэхэм атыралхьагъ. Уголовнэ Иоф **36-рэ** кызылӀуахыгъ.

144-рэ кызылӀуахыгъ. 2015-рэ илъэсым прокуратурэм уплӀэкӀун Иофэу зэралыгъэхэм яшӀуагъэ-кӀэ, федеральнэ хэбзэгъэуцугъэр гъогъу мин 18-м кӀахьэу аукуагъэу кыыхагъэщыгъ ыкӀи ахэр зэхафыгъэх.

Ахьцэ къолхьэ тын-лхыным епхыгъэ бзэджэшӀэгъэ мин 2,3-рэ блэкӀыгъэ илъэсым агъэунэфыгъ. Дисциплинарнэ пшъэдэкӀыжъ 586-рэ, административнэ пшъэдэкӀыжъ 77-рэ ахынэу бзэджэшӀагъэ зезыхьагъэхэм атыралхьагъ. Уголовнэ Иоф 36-рэ кызылӀуахыгъ.

2015-рэ илъэсым коммунальнэ ИофыгъохэмкӀэ хэбзэгъэуцугъэр гъогъу **1113-рэ** аукуагъэу кыыхагъэщыгъ. Хэуконыгъэхэр дагъэзыжынынхэу гъогъу **316-рэ** прокуратурэм зафигъэзагъ, дисциплинарнэ пшъэдэкӀыжъ нэбгырэ **293-мэ**, административнэ **41-мэ** ахынэу агъэнэфагъ.

6-р зэхафыгъ. Хэбзэгъэуцугъэр аукуагъэу гъогъу мин 2-м ехъурэ кыыхагъэщыгъ. УплӀэкӀунхэм язэфэхьысыжъхэм ади-

БлэкӀыгъэ илъэсым республикэм ихэбзэгъэуцукӀо кӀулыкъухэр ягъусэхэу бзэджашӀэхэм апэшӀуеклогъэнымкӀэ

хапшӀэу ар нахь мӀагъ. Гушылэм пае, Москва щыгъэ Емцовым Интернетым кышӀыгъэу сайтымкӀэ нэбгырэ пчъагъэ ыгъэделагъ. Автомобилым изапчастхэр пьутэу

нальнэ ИофыгъохэмкӀэ хэбзэгъэуцугъэр гъогъу 1113-рэ аукуагъэу кыыхагъэщыгъ. Хэуконыгъэхэр дагъэзыжынынхэу гъогъу 316-рэ прокуратурэм зафигъэзагъ, дисциплинарнэ

2015-рэ илъэсым республикэм ипрокуратурэ икӀулыкъухэм цыфхэм яшъхьафитыныгъэ ыкӀи яфитыныгъэхэр аукуагъэхэу къалэкӀлэхьэгъэ тхыль мин **12-м** щыцъэу дэо тхыль мин **6-р** зэхафыгъ. Хэбзэгъэуцугъэр аукуагъэу гъогъу мин **2-м** ехъурэ кыыхагъэщыгъ.

ыцъэу сайтым кыыригъахы, зыщэфы зышӀоигъохэм ахьцэр пэшӀорыгъэшӀэу къалыхыгъ. ЗэкӀэмкӀи нэбгырэ 15 ыгъэпцӀагъ, сомэ миллионым ехъу кызылӀекӀыгъэхьагъ. Хъулыфхэм джы уголовнэ Иоф кыфизӀуахыгъ. Къэлогъэн фае цыфхэм ямылӀку итыгъун фэгъэхьыгъэ хъугъэ-шӀагъэхэм япчъагы зэрэхэхьагъэр.

Цыфхэр социальнэу къэухъумэгъэнхэм, ахэм яфитыныгъэхэр зэтэгъэуцожыгъэнхэм мэхъанэшхо раты. Гушылэм пае, пэтхьу-лутхьумкӀэ ыкӀи грип-пымкӀэ сьмаджэ хъугъэхэм агъэфедэрэ уцхэр, медицинэ маскэхэр аптекэхэм зэратамылӀыгъэхэр ыкӀи лъапӀэ зэралыгъэхэр агъэунэфыгъ. ГумӀкӀыгъом идэгъэзыжынын ыуж ихьагъэх, шапхьэхэм адимыштэу зекӀохэрэм пшъэдэкӀыжъ арагъэхьы.

пшъэдэкӀыжъ нэбгырэ 293-мэ, административнэ 41-мэ ахынэу агъэнэфагъ.

ПсэупӀэхэм ахэт лифтхэм яуплӀэкӀун зэрэзыхьэрэм джащ фэдэу журналистхэр кӀэупчӀагъэх. Прокуратурэм ИофшӀлэхэм кызырӀуагъэмкӀэ, Адыгеим шагъэфедэрэ лифтхэм ащыщхэм ягъэфедэгъу уахьтэ икыгъ.

Урысые Федерацием и Генеральнэ прокуратурэ пшъэрылъэу кышлыгъэмкӀэ, Адыгеим шагъэфедэрэ лифтхэр зэкӀэ прокуратурэм ИофшӀлэхэм ауплӀэкӀух. ПэшӀорыгъэшъ зэфэхьысыжъхэр пшынхэ зыхьукӀэ, щыкӀагъэхэр илэхэу лифт 80 фӀдиз агъэфедэщыгъэ.

РеспубликэмкӀэ лифтхэр зышагъэфедэрэр къалэу МыекӀуа-пэрэ ТэхьутэмькӀоуе районьмрэ. МыекӀуапӀкӀэ ауплӀэкӀугъэ лифт 380-м щыцъэу зышагъэфедэн фӀе уахьтэр икыгъэу 68-рэ кыыхагъэщыгъ, ялофшӀэн зэпагъэу. Ахэм языхьтэ специалистхэм ауплӀэкӀушт. Зы лифтым изытэт дӀэ дӀэ, уитысхьэ хъуштӀэп, ар урамэу Чкаловым ыцӀэ зыхьырэм тет унэу N 65-м хэтыр ары.

ТэхьутэмькӀоуе районьр пштэмэ, къатыбэу зэтэт унэ 26-мэ лифтхэр ахэтых. Ахэм ащыцъэу 13-мэ шапхьэхэм адимыштэу Иоф ашӀэу кыыхагъэщыгъ, административнэ Иофхэр кызылӀуахыгъ.

Джащ фэдэу зыныбжъ имыкӀугъэхэм ежъ-ежырэу хьа-

хыкумым лӀагъэхьагъ. Нэбгырэ 1800-мэ хьапс атыралхьагъ.

2015-рэ илъэсым республикэм щызэрэхьэрэ бзэджэшӀагъэхэр процент 22,6-кӀэ нахьыбэ хъугъэ. Прокуратурэм ИофшӀлэхэм чанэу Иоф зэралыгъэхэм ыпкӀ кыкӀыкӀэ, бзэджэшӀагъэ зезыхьэгъэ процент 72,9-рэ блэкӀыгъэ илъэсым кыыхагъэщыгъ.

ТелефонкӀэ агъапцӀэхэрэм япчъагъэ зэрэхэхьагъэр джащ фэдэу АР-м ипрокурор кыыхыгъэщыгъ. БлэкӀыгъэ илъэсым мыщ фӀдэ бзэджэшӀагъэ зезыхьагъэхэм альэныкъокӀэ уголовнэ Иофи 178-рэ кызылӀуахыгъ. 2014-рэ илъэсым зэ-

Нэужым журналистхэм яупчӀэхэм АР-м ипрокуратурэ ИофшӀлэхэм джэуапхэр къаратыжыгъэх. ПсэупӀэ-коммунальнэ хъызмэтымкӀэ фӀло-фашӀлэхэр икӀоу ыкӀи тэрэзэу гъэлорышӀлӀкӀо компаниехэм зэратамыгъэцӀкӀэрэм, уасэхэм ягъэнэфэн, къатыбэу зэтэт псэупӀэхэм ялыгъын ыкӀи ягъэцӀкӀэ-жынын апылгъэ гумӀкӀыгъохэр ары анахьэу зытегушылагъэхэр. Прокуратурэм ИофшӀлэхэм кызырӀорэмкӀэ, мы лъэныкъом фэгъэхьыгъэ дэо тхыль макӀӀэп къалӀэкӀахьэрэр ыкӀи ахэм язэхьфын янӀплӀэгъу рагъӀкӀырэп. 2015-рэ илъэсым комму-

дэгъу кызыфамыжыжынынхэм пае прокуратурэм ИофшӀлэхэм уплӀэкӀунэу зэхащэхэрэм атегушылагъэх. Гъэсэныгъэм иучреждениехэм, хэбзэгъэуцукӀо кӀулыкъухэм мыщ елпытыгъэу Иоф зэралыгъэхэр ауплӀэкӀу. Гурыт еджалӀэхэм зэкӀэми психологхэр ачӀэтынхэ фаеу прокуратурэм елпытэ. ДжырэкӀэ мы Иофым изытэт зэхафы.

Иофтхьабзэм нэмыкӀ гумӀкӀыгъохэри кышӀалэтыгъэх, журналистхэм яупчӀэхэм игъӀкӀо-тыгъэ джэуапхэр къаратыжыгъэх.

ПАТЫКӀО
Анет.

Чыюпсым изытет зыфэдэщтыр зэдытилоф

Аужырэ лъэхъаным Къэралыгъо Думэр зыхэлпэнэу кы-халъхъэгъэ законопроектхэм ащыщ кӀэлэеджакӀохэм экологи-ческэ гъэсэныгъэ ягъэгъоты-гъэным фэгъэхьыгъэр. Ар къэ-зыгъэхъазырыгъэу Олег Лебе-девым (КПРФ) кызырэдильгътэ-рэмкӀэ, еджэпӀэ пстэуми эко-логием икӀэуэхъумэн ыкӀи изэ-гъэшӀэн яхьылӀэгъэ шӀэныгъэхэр

сабийхэм ащарагъэгъотхэмэ, ишлогъэшхо къэкӀощт. Ащ пае чыюпсым икӀэуэхъумэнкӀэ агъэ-федэщт лӀэм-псымэхэр еджа-пӀэхэм зэрагъэгъотынхэ фае, етӀанэ ахэр агъэфедэхэзэ, эко-логическэ лӀофтхъэбзэ зэфэшъ-хъафхэр зэшӀуахыхэу кӀэлэ-еджакӀохэм загъэсэщт. О. Лебедевым кызырили-рэмкӀэ, экологием шӀулъэгъу

фашӀэу, ар кызырэрэзетегъэн-гъэщтым фэгумэкӀыхэ хъумэ, ар ныбжьыкӀэхэм тапэкӀэ эко-туризмэм изэхэщэнкӀэ лӀпылӀэгъу къафэхъушт.

КъэкӀорэ 2017-рэ ильэсыр Урысыем экологиемкӀэ и Ильэ-сэу В. Путиным ыгъэнэфагъ, ащ фэгъэхьыгъэ унашъом щылэ мазэм кӀэтхэжыгъ. Ар зэрэкӀо-щтым лӀоф дэзышӀэщт зэхэщӀо комитетыр шӀэхэу хадзышт, ащ президентым и Администратие итхаматэу Сергей Ивановыр ипэщэщт.

Урысыем ишӀольпыр пстэу-ми экологием и Ильэс зэрэкӀо-щтыр кыддэзылыгътэрэ програм-мэхэр ащызэхэгъэуцоштых, цы-фыбэ зыхэлэжъэщт лӀофтхъаб-зэхэр агъэнэфэщтых. Ахэм зэкӀэми экологиемкӀэ шӀэны-гъэхэр зэзыгъэгъотыр кӀэлэ-еджакӀохэр ахэлэжъэщтых.

ЗаконопроектӀкӀэм экологи-ем фэгъэхьыгъэ сыхъатхэр еджэпӀэ программэхэм ахэб-гъахъэхэмэ е факультативхэм ащябгъэхъэхэмэ, сабийхэм чы-юпсым изытет узэрэфэсакъы-щтыр ашлогъэшӀэгъонэу зэрэзэ-рагъэшӀэщтыр проектым кы-целӀо.

(Тикорр.).

ПЕНСИЕХЭМКӀЭ ФОНДЫМ КЪЕТЫ

Нэбгырэ мини 7-м ехъу

1967-рэ ильэсым кӀэхъугъэ-хэу ыкӀи ахэм анахь ныбжьыкӀэ-хэу Адыгеим щыпсэухэрэм ащыщхэу нэбгырэ 7528-мэ аныбж кызыскӀэ пенсие яты-гъэным шыкӀэу илӀэщтыр агъэ-нэфагъ.

2015-рэ ильэсым ахэм ащыщ нэбгырэ 577-мэ мылӀку зы-щызӀэукӀэрэ пенсиер гъэлары-шӀэгъэнымкӀэ пенсиехэмкӀэ мы-кӀэралыгъо фондхэм цыхъэ афашыгъагъ. Нэбгырэ 544-мэ гъэларышӀӀӀо компаниехэр кы-хахыгъагъэх, 878-мэ ПФР-м кӀэгъэзэжыгъэным ехьылӀэ-гъэ лъӀэу тхыль къатыгъагъ, 259-мэ пенсиехэмкӀэ зы мыкӀэ-ралыгъо фондыр нэмыкӀ мы-

кӀэралыгъо фондкӀэ зэблахъу-жыгъ.

Республикэм щыпсэухэрэ нэбгырэ 49-мэ страховой пенси-ер кыыхахи, мылӀку зыщызӀэу-кӀэрэ пенсиер амыгъэфедэнэу агъэнэфагъ. ПенсиейхэмкӀэ шы-кӀэу агъэфедэщтыр кӀэзымы-луагъэхэу «зызыушъэфыгъэкӀэ» заджэхэрэм страховой тынхэм-кӀэ тарифэу процент 16-р ав-томатическэу страховой пен-сием хагъэхъащт. Мыщ дэжыым ыпӀэкӀэ зэкӀэ ахэм пенсием пае мылӀкоу зӀэуагъэкӀэгъагъэр ин-вестициехэм ахъанэу щыт ыкӀи пенсием клонэу лъӀэу тхыль затырэ ужым зэкӀэри зэхэу-бытагъэу къафалытэжыщт.

лофшӀэныр щынэгъончъэныр

Адыгэ Республикэм лӀофшӀэ-нымкӀэ ыкӀи социальнэ хэхъо-ныгъэмкӀэ и Министерствэ мы-лӀэныкъомкӀэ лӀофэу ышӀэрэр макӀэп, сыда пӀомэ цыфӀэу мафэ къэс лӀофшӀаплӀэм клорэм ипсауныгъэ кӀэуэхъумэгъэным мэхъанэшхо ил. КӀэралыгъо политикэу мыщкӀэ щылӀэр щылӀэ-ныгъэм щыгъэцӀэкӀэгъэным фӀэш лӀофыгуабоу зэшӀохыгъэ хъу-гъэхэм ащыщ республикэ про-граммэу «Цыфхэм социальнэ лӀэпылӀэгъу ягъэгъотыгъэныр» зыфилоу 2014 — 2020-рэ ильэс-хэм ателытагъэм иподпрог-раммэу лӀофшӀэн амалхэр на-хьышӀу шыгъэнхэм ыкӀи лӀо-фшӀэныр щынэгъончъэным япхы-гъэм кыдильгъытэрэ лӀофыгъохэр ифэшӀуашэм тетэу зэшӀохыгъэн-хэр. Ар министерствэм инэп-лӀэгъу ригъэкырӀэп. А подпрог-раммэм кыпкъырыкӀыхэзэ, кӀэралыгъо хабзэм игъэцӀэкӀӀо органхэм ялӀыкӀохэр, бизнес цыкӀлӀум ипредприятиехэм япа-щэхэр рагъэджагъэх, лӀофшӀэныр щынэгъончъэу зэхэщӀэгъэным ишапхъэхэм афагъэсагъэх. Мы подпрограммэм кызыз-

редильгъытэу, лӀофшӀэплӀэ чыплӀэ 38-мэ ащылажэхэрэм лӀо-фшӀэнымкӀэ амалэу ялӀэхэр ауп-лӀэкӀлӀгъ. лӀофшӀэныр щынэгъон-чъэу зэхэщӀэгъэным имэхъанэ нахь аналэ тырадзэным фӀэш ильэс къэс зэхэщӀэрэ зэнэкъо-кӀоу лӀофшӀэныр нахь зыщы-щынэгъончъэр зыцагъэунэфы-рэм изэхэщӀэн лъагъэкӀотагъ.

КӀэралыгъо хабзэм игъэцӀэ-кӀӀӀо, лъыплӀӀӀо органхэм ыкӀи профсоюзхэм яобъедине-ниехэм лӀофшӀэныр щынэгъон-чъэу зэхэщӀэгъэным ыльэны-къокӀэ икӀоу лӀоф зэдашӀэным фӀэш мыхэм ялӀыкӀохэр зы-хэхъэрэ Межведомственнэ ко-миссие республикэм щызэхъа-щагъ. Ащ план гъэнэфагъэ илӀэу а лӀэныкъомкӀэ мӀэлажъэ.

лӀофшӀэныр щынэгъончъэу зэхэщӀэгъэнымкӀэ республикэм щызэшӀуахырэм ишӀуагъэкӀэ, лӀофшӀаплӀэхэм шъобжхэр атеща-гъэ зэрэхъурэм (ахэм арылӀы-кӀыхэрэри ахэтэу) ипчъагъэ, 2014-рэ ильэсым егъэпшагъэ-мэ, фӀэди 1,5-кӀэ нахь макӀэ хъугъэ.

ЖАКӀЭМЫКӀО Аминэт.

Дунэе олимпиадэм зыщаушэты

Мыекъопэ кӀэралыгъо
технологическэ университетым
истудентхэм дунэе олимпиадэу
«IT-Планета 2015 — 2016» зыфило-
рэм иапэрэ уцугъо текӀоныгъэ
кыщыдахыгъ.

АпшӀэрэ еджапӀэм иректорат кызырэща-луагъэмкӀэ, тыгъэгъэзэ мазэм онлайн-тестиро-ваниемкӀэ студентхэм шӀэныгъэ дэгъухэр къа-гъэлӀэгъуагъэх. ЗэнэкъокъуипшӀэу зэхаша-гъэмкӀэ онлайн-тест 14810-рэ зэкӀэмкӀи акӀлӀгъ. «Программирование», «Базы данных», «Те-леком» ыкӀи «Свободное ПО и робототех-ника» зыфилорэ лӀэныкъохэмкӀэ шӀэныгъэу ялӀэр къагъэлӀэгъуагъ. Зэнэкъокъум хэгъэу 14-мэ ялӀыкӀохэр хэлэжъагъэх. Азербайджан, Армение, Беларусь, Венгрия, Казахстан, Киргизия, Молдова, Урысыер, Таджики-стан, Туркмениер, Търкуер, Узбекистан, Ук-раинэр ыкӀи Финляндияер.

Мыекъопэ кӀэралыгъо технологическэ уни-верситетым истудентхэу мы олимпиадэм текӀо-ныгъэ кыщыддэзыхыгъэхэм ятӀонэрэ уцугъом зыфагъэхъазыры.

«Программирование на платформе IC: Пред-приятия» зыфилорэ зэнэкъокъум Юлия Грабен-кар хэлэжъэщт, «Конкурс компании InterSys-tems по объектной СУБД Cache и BI DeepSee» зыцӀэм Саид Ахтахановырэ Эльнара Гур-бановамрэ зыщаушэтыщт, «Конкурс компании Huawei «Технологии и оборудование мобильных сетей 4G (LTE)» зыфилорэм Елена Стешен-кам ишӀэныгъэхэр кыщыгъэлӀэгъоштых. Еленэ информацийннэ технологиехэмкӀэ дунэе олимпи-адэм ятӀонэрэу хэлажъэ. ГъэрэкӀо Къыблэ федеральнэ шӀольпырымкӀэ я 11-рэ чыплӀэр, Урысые ФедерациемкӀэ я 45-р кыдихыгъэх.

Олимпиадэм иятӀонэрэ уцугъоу анахь зы-тефэхэрэр кызыщыхахыщтыр дистанционнэ шыкӀэм тетэу кӀощт ыкӀи студент 1432-рэ хэлэжъэщт. Ар гъэтхапэм зэхэщӀэ.

(Тикорр.).

ПФР-м икӀулыкъу мэзаем псэупӀэхэм адэсхэм зэралукӀэщтым играфик

N п/п	ЧыплӀэ кӀулыкъум цӀэу илӀэр	ДӀкӀыныр зыщылӀэщт пӀалӀэр	ЗыщызэхэщӀт чыплӀэр, ПФР-м и ГъэларышӀаплӀэ псэупӀэр зэрэпэчыжъэр	ЕгъэблӀэгъэным нэшанэу илӀэр
1.	АР-м и Кошхъэблэ район ПФР-м и ГъэларышӀаплӀэу щылӀэр	2016-рэ ильэсым и 05.02-м сыхъатыр 10.00 — 11.00-м	Поселкэу Дружбэр, километрэ 52-рэ	Къоджэ псэупӀэм иадминистраций
		2016-рэ ильэсым и 05.02-м сыхъатыр 11.15 — 12.00-м	Къуаджэу ХъакӀэмзый, километрэ 18	Почтэ къутамэр зычӀэт унэр
2.	АР-м и ТэхъутэмыкӀое район ПФР-м и ГъэларышӀаплӀэу щылӀэр	2016-рэ ильэсым и 09.02-м сыхъатыр 11.15 — 12.15-м	поселкэу Новэр, километрэ 24-рэ	ЕджапӀэр
		2016-рэ ильэсым и 09.02-м сыхъатыр 12.30 — 13.30-м	къуаджэу Козэт, километри 7	Къоджэ псэупӀэм иадминистраций
3.	АР-м и Джэджэ район ПФР-м и ГъэларышӀаплӀэу щылӀэр	2016-рэ ильэсым и 10.02-м сыхъатыр 14.00 — 15.00-м	чылагъоу Сергиевскэр, километрэ 42-рэ	Почтэ къутамэр зычӀэт унэр
4.	АР-м и Красногвардейскэ район ПФР-м и ГъэларышӀаплӀэу щылӀэр	2016-рэ ильэсым и 12.02-м сыхъатыр 10.00 — 11.00-м	чылагъоу Новосебастопольскэр, километрэ 24-рэ	ЕджапӀэр
		2016-рэ ильэсым и 12.02-м сыхъатыр 11.15-12.00-м	чылагъоу Приображенскэр, километрэ 12	Почтэ къутамэр зычӀэт унэр
5.	АР-м и Мыекъопэ район ПФР-м и ГъэларышӀаплӀэу щылӀэр	2016-рэ ильэсым и 19.02-м сыхъатыр 10.00 — 12.00-м	станцииу Новосвободнэр, километрэ 43-рэ	Къоджэ псэупӀэм иадминистраций
6.	АР-м и ШӀэуджэн район ПФР-м и ГъэларышӀаплӀэу щылӀэр	2016-рэ ильэсым и 24.02-м сыхъатыр 10.00 — 12.00-м	къуаджэу ХъатыгъужыкӀуай, километри 6	Къоджэ псэупӀэм иадминистраций
		2016-рэ ильэсым и 24.02-м сыхъатыр 12.05 — 14.00-м	къуаджэу Пщыжъхабл, километрэ 13	Почтэ къутамэр зычӀэт унэр

ЭКОНОМИЧЕСКЭ КРИЗИСЫР

Хэкыплэхэр
кыкьокыщтых

«Къэралыгъо кыулыкхуэм яофисхэр зычлэыщт
унэхэр клэу ашын фимытхэу гъэпсыгъэн фæе».

И. ШУВАЛОВ.

Правительствэм иапэрэ вице-премьерэу Игорь Шуваловым къэралыгъо федеральнэ бюджетыр чыплэ зэжъу зэритыр кыдэплэйтэмэ, унаклэхэр лъэплæу амышхэу, бэджэндэу аубытыр унэхэм ачлэсыхэм хуэнэу УФ-м экономикэ хэ-хъоныгъэхэмкӀэ и Министерствэ изичэзыу коллегие кы-зэрэчиуагъэр бэмэ агу рыхыгъ. Офисхэм ягъэпсын пэлуагъэханэу къафатлупшырэ мылӀкур зыхалхъан фæе логыгъохэм бэрэ зэранэмысырэри кыыхигъэщыгъ. «ЗэкӀэми тэшлэ — анахь псынӀлэу уз-щытыгъошӀуцтыр ахъщшхо зы-щызеклорэ чыплэр ары. АрышӀ, хэбзэ ахъщэ бэу зытекӀодэцт

псэолӀэшлыныр нахь макӀэ тшӀымэ е зэпыдгъэупэмэ на-хышӀу хуэнэу сеплӀы. Ахъщэ зыдэщымылӀэм ахъщэ щатыгъу-щтэп», — кыуагъ ащ.

Офисхэм ачӀыплӀкӀэ сымэ-джэщхэр тшӀыхэмэ, еджаплӀэхэр зэтэдгъэпсыхъажьыхэмэ на-хышӀу зэрэхуцтыр игуцылэ кышыхигъэщыгъ И. Шувало-вым. Ащ ыпӀэки Парламент-скэ Гупчэу депутатхэмрэ сенаторхэмрэ афашыщтым игъэ-псын кызытэрагъэуцогомэ хуэнэу кыулогъагъ.

Минэкономикэм ипащэ игуа-дзэу Е. Елиным кызырӀуа-гъэмкӀэ, аужырэ илъэсиплым кыкӀлоцӀ къэралыгъо кыулыкху-хэм унаклэхэр афашынхэм

сомэ миллиард 78-рэ пэлуа-гъэхъагъ. Къыхъэгъэ илъэсым джыри сомэ миллиарди 9 ащ фэдэ псэолӀэшлынӀым тыра-гъэклӀодэнэу рахъухъагъ. Ахъ-щэр зэкӀэ федеральнэ бюд-жетым кыыхахы, ау ащ илъэс кӀэс кыыхахъоштыгъэ мылӀ-кум джы кышыхылагъ.

И. Шуваловым ыналэ зыты-раригъэдзэгъэ логыгъом Уры-

сыем экономикэ хэхъоныгъэ-хэмкӀэ и Министерствэ ипа-щэу А. Улюкаевым кыдыри-гъэштагъ. Федеральнэ бюджет-тым илоф зытетымкӀэ, ащ фэдэ псэуалӀэхэу ахъщабэ зищы-кӀагъэхэм яшын зэкӀапхъэми хуэнэу ащ ылытагъ.

Шуваловым кыуагъэм кы-дезыгъэштагъэхэри кыдезы-мыгъэштагъэхэри щылӀх ыкӀи

джыри кыыхэкӀыщтых. Чинов-никхэм афэмидэу, цыф жъу-гъэхэм ягопагъ кыуагъэм шыпкьэрэ зэфагъэрэ зэрэхэ-лыр.

Депутатхэм яунэ ипроект-рэ ишлынэ зыпшӀэ ралӀхъэ-гъэ Е. Бушминым ащ фэдэ псэуалӀэ тапэрэ илъэсхэм пшыныр гугъэлэнӀлэу зэрэ-щытыр кыуагъ. Кризисыр кытлӀымылӀэсызэ ГупчакӀэм сомэ миллиард 200 фэдиэ тефэнэу кӀалытэгъагъ.

Премьер-министрэу Д. Мед-ведевым бэмышӀлэу къэралыгъо бюджетым хамыгъахъомэ, ит-хъухъэгъэ логыгъо кӀынхэр илъэсым кыкӀлоцӀ зэрэфтфэм-гъэцӀкӀэщтхэр кыуагъ. «Хэд-гъэхъон тымылӀэкӀыщтми, бюд-жет ахъщэр зыдаклорэм ты-фэсакӀын ыкӀи тылӀыплӀэн фæе», — кыыхигъэщыгъ ащ. Къауагъэр гъэцӀкӀэжыгъэ-нымкӀэ Шуваловым щысэу кы-хыгъэр цыфыбэмэ къагуры-луагъ ыкӀи аштагъ. Сомэ мил-лиард 200 депутатхэм яунаклэ пэлуамыгъахъэми, ахэм япсэ-укӀэ кышыхыкӀэщтэп.

(Тикорр.).

Хэбзэ дахэу тэ
тилэхэр

Лъэпкыым ыгу зэрихыгъэм, къэрар ин зэрилэм ищыс хъакӀлӀпӀэгокӀыным мэхъанэу ритырэр. УиунапчӀэ кыпшы-гугъэу кылухъэгъэ цыфым унэгу фызылӀухыгъэныр, уфэ-сакӀыныр, уфэулауныр адыгэ-хэмкӀэ апэрэ, хъакӀэр якӀас. Анахъэу аналэ зытырагъэты-тыгъэр хъакӀэр пытаплэ исы-ныр ары. ХъакӀэм ихъакӀлӀэн лӀоф — ланэм кышхъэгъэ, лӀэ шыгъэ гупсэфым нэсыжъэу ыкӀи къэ-ухъумэгъэным лъэшэу фэса-кыштыгъэх. СыдымкӀи хъакӀэр пстэуми ап адыгэхэмкӀэ. «Хъа-клэр гъашӀо, цыфышӀур лъы-тэ» ало. «ЦыфышӀу хъакӀэ щы-клэрэп», «лӀс макӀэр хъакӀэм иджагъу» зыфи-лохэрэм хъакӀлӀэн лӀофым хэлъыр кыбгурагъало. Ау хъакӀэмкӀэ анахь мэхъанэ зилэр кызырӀэпӀэгокӀы-хэрэ шӀыклэр ары, хэти илуп-лъэ-гъэпсыкӀлӀэ ыгу илӀыр къэо-шӀэба. Ары «цу ныщ нахы нэ-шӀо-гушӀу» язы-гъэлуагъэр. («Цу кыпфаукӀын на-хы кыпфэ-чэфхэу кыппэ-гъокӀыхэмэ на-хышӀу» зыфилу).

ХъакӀэми пшӀэдӀкӀыжъ гъэ-нэфагъэхэр илӀх: лӀкӀэ-шӀыкӀэ, гулытэ хэлъынхэ фæе, укӀуагъ, къӀплӀэгъугъэх, укышхысыгъ, къэтӀэджыжыкӀлӀ пшӀлӀэн фæе. ШыпкӀэ, тапӀкӀэ шылаклӀэм хэлъ тынчыгъом елӀытыгъэу, зэрӀлӀытэ-зэрӀгъашӀом цыф-хэр нахь хэтыгъэх, ащ гуми шӀоми нахь хагъахъоштыгъ. ГухӀкӀми, нӀпэ къечъӀкӀ зӀ-пымычыжыым, лӀофышӀо-мы-лӀофышӀохэм апылӀхэзэ, хэти лъӀпкӀ шӀэн-хабзи, зэхэтыкӀэ-

гъэпсыкӀэ дахи япсынӀкӀлӀлӀэ зӀпачы. Ау «шыкур» озыгъа-лорэр зӀкӀэ тишӀэн-хабзэхэм ялӀэмэкъэ-лъӀэмакъэхэм лӀэ-шӀлӀэгъухэр кызырӀанӀкӀыхи, нӀ-пэрэ мафӀэми кызырӀэсыгъэ-хэр арых.

ТӀл зӀдӀлӀэжыныгъи, зищыкӀа-гъэм тӀэ фӀтщӀеу, тӀл гугъу-ныгъи, ныбжи тымышӀлӀэщтыгъэ цыфым икӀын-лыуэз кытфы-ригъашӀлӀэу, тӀэ фӀтщӀэным ты-фӀхъазырэу; дунаим кытехъорэ сабый пӀпчӀи джыри тагъэгушӀо — джыри, зэрӀхъурӀэмкӀэ, тыщӀл тыадыгъу. Ау тӀлӀкӀу тхӀэмызы-гъэу, тыхъоигъэ пстэумэ ащыщ макӀлэу чӀэтымынагъэу пӀоныр тэрэзӀп.

ТыныбжыкӀлӀ кӀлӀракӀлэхэр къэ-зэрӀэх, насыпӀэгъу зӀфӀхъух. АгукӀи ашӀоки зӀшӀогухъу, зӀгурылӀоныгъэрэ гупсӀэфыныгъэрэ яунэмэ арылӀынэу Тхъэм ешӀ. Адыгэ джӀэгухэр ахэм афа-шӀых, ау нахь зӀблӀэхъугъэхэу, нахь гъӀкӀлӀкӀыгъэхэу. Къэзы-щӀэрэм лӀакъуи уни имылӀэм фӀ-дӀэу (ипсынӀкӀлӀлӀлӀэ загъэза-гъэу) мы аужырэ илъэс 15-м джӀэгухэр (урыс шӀыклӀэм тет-хэу) шхӀӀлӀ, кафе, хъакӀӀэ зӀфӀшӀхъафхэм сыхъат зы-

хыблым пае осӀӀкӀлӀшхо ара-тышӀ, ащашӀых. Ау уегупшы-сэмэ, ащ гупсӀэныгъэ лӀахыл-лыщыщ зӀщыщныгъэр, лъытӀны-гъэ-шӀхъӀафӀэр, зӀкӀырып-лъыжъ-зӀфӀсакӀыжыныгъэ шӀэн дахэхэу мы хабзэм кыгъэгъу-нӀхӀэрэ икӀоу гъӀцӀкӀагъэ щы-хъухэрӀп, зӀшӀуихыхэрӀп. АрышӀ, тарихъ лъӀэпсӀшхо зилӀэ адыгэ джӀэгур тӀэр-тӀэрэу шӀой-цые тэшлӀы. Тырафыжъагъэм фӀдӀэу чӀэщ — зымафӀэм хъя-рӀэу бэрэ тызӀжагъэр «дӀтӀ-лӀлӀ» — икӀоу гушӀуаклӀохэр кытфакӀохэрӀп, икӀоу джӀэгум къӀкӀуапхъэу, хэтыпхъэр щылӀ-нэу хъурӀп.

Адыгэ шӀхӀӀытӀэжыныгъэр лӀэтыгъэу адыгэ джӀэгум ишын-зӀщӀэн кӀорӀп. АмышӀлэу нахыжъ лӀушыбэр акъыл зӀхӀӀлӀ-зӀуп-чӀыжъ-зӀдӀлӀэжыкӀлӀ ащ пӀгъо-кӀыщтыгъӀп. Хъярыр зилӀэ лӀа-къом имӀэкъэгъӀу инӀэу ады-гъэ мӀфӀӀӀкӀы быракъӀэу дӀжыы-блӀрхэр кызызӀлӀкӀыгъэу, адыгэ тхыпхъэр ыкӀи сурӀтхэр зы-тетыр хъярыр зилӀэхэм яунашъ-хъэ щыбыбӀтӀэжӀэрӀп. ШыпкӀэ, къӀлӀдӀэсхэм янахыбэр унӀэ лӀӀӀэ зӀтӀтхэм ащӀӀӀӀхэмэ тыдӀэ пыплӀӀэна? Ау адыгэхэм-кӀэ, Тхъэм ишыкурӀэу, зылӀа-псӀэ къуаджӀэм кыдӀэмыкӀыгъэ кытхӀтӀп. УянӀӀжъ-уятӀӀжъхэм ящагушхо джӀэгухор щыпшыныр дӀэ е кына?! Ау зӀкӀэ зӀ-пӀубзӀу, теурыкӀо елӀӀкӀлӀнӀэу, узыдачӀэрӀри, узыкӀлачӀэрӀри умышӀлӀэу, гум къӀкӀыжыын гъэ-шӀлӀэгъони хэмьтӀэу, нӀхъойри нахь щымакӀлӀэ — жъи, кӀи щызӀпӀӀӀсхэу (ныбжи адыгэ-хэм яжи якӀи зы лӀӀӀӀӀ зӀды-лумысыгъэхэми) зӀдӀшхӀэ-зӀ-дӀшӀоу, джӀэгум ихабзӀэхэри щыуплӀокӀыгъэхэу зӀрӀхъугъэхэр сшӀӀӀтӀэрӀзӀп. ЗылӀӀӀгъурӀэм ыупшысыжъ икӀурӀэ адыгэ джӀэгу дӀгъум ишын гъунӀэ нахь лъыфыгъэныр, ар «зӀпкӀыры-мыгъэзыныр» хэти ипшӀӀӀрылӀ инӀэу сеплӀы. УзфӀсакъӀэу, уухъумӀэрӀр ары узыгъэгушӀо-жӀэу кызытӀӀӀнӀэрӀ. ТишӀэн-хэбзэ дахэхэм зӀрӀфӀшӀуашӀэу такыдекӀокӀын фæе, ахэм яб-гӀӀӀпшӀэн ыкӀи апӀӀпшынын щылӀп.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Ижъ-ижъыжыкӀлӀ кышхъэгъэ-жъагъэу адыгэр мы чышъ-хъашӀом зытетым кынӀэсыжъэу шӀэн-хэбзэ дӀгъубӀ дӀдӀэ лъӀп-кыым ежъ зыфилӀэжыгъ. УнӀшыныр, чыгъ гъӀтысыныр, унӀгъошӀлӀныр, сабый къӀхъун-пӀуныр ыкӀи мы зӀкӀэми къя-шӀӀӀкӀыжыгъэ хабзӀэхэу шӀы-хъафыр; унӀчӀӀӀхъабыр, хъакӀлӀ-пӀгъокӀыныр, кушӀӀӀхӀпхэр, лъӀ-тегъӀуцор, хъяр шыгупӀэу — адыгэ джӀэгур. Ахэм япхыжы-гъэ зӀхӀӀӀкӀлӀ-зӀфӀыщтыкӀлӀхэр ыкӀи шӀыкӀлӀ-гъӀпсыкӀлӀхэр зы-тхылӀшхо лужъу ушӀӀэгъ ин хъуштых. Ащ фӀдӀэ лӀофшӀлӀгъэ дӀгъухэри шӀӀӀныгъӀлӀжъ-этно-графхэм бӀэу къӀӀӀкӀлӀкӀыгъэх. Ахэм тыныбжыкӀлӀхэм нахь зафагъӀӀӀуасӀэмэ, непӀи тиа-дыгэ джӀэгуй, тиадыгэ хабзи ашӀо зӀблихъуштып. Шыкур, тиадыгэ шӀошӀэ теплӀэ — сае-ри цыери, уялӀӀуужыын имы-щыкӀагъэу, зылӀӀӀгъухэрэм (ти-мылӀӀпкӀӀэгъухэми агу хӀӀкӀлӀ) сабым фӀдӀэхэу, агу рыхыгъэ щыгъын-шӀошӀэ зӀгъыр «тӀтӀы» аӀӀӀӀ апхъуати, зыщальагъ.

ТхӀӀӀӀшхом иусӀ-ӀӀӀдӀэу «Адыгэ цыи» зыфилӀӀӀэм кызыр-рӀӀӀӀӀӀӀӀ, зыфадыгъэр цыер адыгэ лъӀпкыыр арымӀи, Кав-казым ис цыф лъӀпкӀ пстӀ-уми атырашӀыкӀыгъэу афӀшӀу-къабз. Джащ фӀдӀэу тибзылъ-фыгъэ шӀуашӀэу саери, хъуль-фыгъэ шӀуашӀэу цыери нӀм шӀошӀлӀх. Ар дӀгъу нахь, дӀӀӀп.

Адыгэм ижъ-ижъыжыым ылӀа-псӀэ зыгъӀпытагъэр шӀэн гъэ-нэфагъэу зӀфӀгумӀкӀлӀ-зӀдӀлӀэжъ-

ныгъэр ары. Пасэм лъӀпкыым губзыгъабӀэ хэтыгъ, ягушӀӀӀэ закӀокӀлӀ лъӀпкыыр зӀрӀащӀу. «УтӀумэ уз, узымэ ущымылӀэ пӀаль» ело гушӀӀлӀжыым. Ащ къеушыхъаты зӀдӀлӀӀжыын-зӀ-къӀотыным имӀхъанэ илъӀышӀыгъэ. Джащ фӀдӀ, нӀмыкӀ гушӀӀлӀжъэу «ГъуцӀ къалэ зилӀэри гъуцӀ мастӀэ щӀкӀлӀ» зыфилӀӀӀӀӀӀ, гъӀсӀӀӀӀ-хыдӀэ куу хӀӀлӀ. БылымыбӀэ кыӀӀӀтӀӀлӀхыжъэу уилӀэми, оц фӀдӀэ цыфым узӀрӀӀӀӀӀӀӀӀ пшӀӀӀӀӀ кӀӀекӀы. Адыгэ жӀрыло творчествэм — фольклорым ибаигъэ, ижъырӀ адыгэм иакъыл зынӀэсыщтыгъэр ыкӀи куоу щы-лӀӀныгъэр ришӀыкӀыгъэу зӀрӀгъэ-псыгъагъэр къеушыхъаты. «Амы-гъот атыжъырӀп» зыфилӀӀӀӀӀӀ бӀэ кыуыбытырӀ: умынӀӀ-псы-еныр, гупыкӀ уилӀӀныр, о пшхъэ нӀмыкӀыр пӀпшыныр ыкӀи фӀб-гъӀдӀӀныр; нӀмыкӀлӀэу къӀӀӀӀӀ хъумэ, хъалӀыгъэр хӀтӀкӀи шӀэ-нышӀлоу зӀрӀӀытыр; ар зыхӀӀ цыфыр ишӀушӀлӀ зӀрӀӀӀӀӀжы-рӀр цыфхэм бӀшӀлагъэу агъэ-унӀфыгъ.

ГъӀмӀфӀэ мӀфӀэ гопӀэгъу-жъоркӀ дӀдӀэм псыфӀлӀэм ри-гъӀзыгъэ цыфым псы тас фӀэ-зыщыгъэр, сабый лъӀэрыклӀом ыгъӀэгъушӀоу ышӀхъэ лӀэ щызы-фагъэр, зыныбжъ хӀкӀӀӀтӀгъэ нӀжъ-лужыым мыхъамелӀэ къабзӀэ езыгъӀгъотыгъэр, лӀӀӀгъэм зы-щызыдзыен зышӀлӀэу, шӀум зыгу фызылӀухыгъэр хӀтӀми насыпшӀу. ШӀушӀӀӀныр адыгэхэмкӀлӀ тӀэ тшӀыщ хъужыыгъэу тпкӀынӀ-лынӀэмэ ахӀӀлӀ. Ащи уфӀхъа-зырӀэу угу фытегъӀпсыхъӀгъэныр гукъӀбзӀзӀгъэ-гукӀлӀгъу шӀэн ин.

Ветеранхэр агъашлох

Уахтэр лъыкылатэ къэс зэхьоклыныгъабэ кыыздехьы, ахэм гушугагъохэри, тхьамаклагъохэри ахэтых. Лъэшэу гухэкI блэкIыгъэ зэошхом апсэ емыблэжхэу цызаохи, теклоныгъэр

къыдахи, псаоу къэкложьыгъэхэр ильэс къэс нахь макIэ зэрэхьухэрэр. Шытхьушхо апылэу, дахэкIэ зыцIэ ралорэ ветеранхэр дунаим ехыжьых. Гуапэу хьурэр зидунай зыхьожьыгъэхэри, непэ псаоу кытхэт ветеранхэри тицIыфхэм зэрачымыгъупшэхэрэр ары. Псаухэр мэфэкI мафэхэм зэлуагъакIэх, дахэ арало, концертхэр къафатых, агъашлох, шлухьафтынхэр аратых.

БэмышIэу ащ фэдэ зэлуиэгъу гъэшIэгъон къэлэ гъэпсыкIэ зилэ поселкэу Инэм шылагъ. Апэрэп ащ фэдэ Iофтхьабзэ мы поселкэм зэрэщызэхачэрэр, ары къэс гуапи, псапи кыхэкIых, чэфхэу, дунаир афимыкьужьэу ветеранхэр зэбгырэкIыжьых.

БэмышIэу поселкэм шытекIо-

кыгъэ Iофтхьабзэр заом иветеранхэм я Мафэ Адыгеим шыагъэунэфыкIэу заублагъэр ильэситф зэрэхьугъэм ипэгъокыгъ. А пчыхьэм культурэм и Унэу «Радуга» зыфилорэм цыфыбэ кышызэлуиэгъагъ. Ахэр кьутырхэу Суповскэм, СадыкIэм, кьуаджэу Бжыхьэ-къоякIэм, поселкэхэу Друж-

нэм, Инэм кьарыкыгъэхэр ары.

Культурэм и Унэ исценэ ветеранхэм яорэдыло коллектив кытехьэ. Ар чыплэбэм ащызэлъашIэ, псэуплэбэм концертхэр къащетых, цыфэу еплыхьэрэр, едэлхэрэр егъэра-зэх. Орэдыло коллективым нэбгырэ 15 хэт, анахьыжьым ильэс 85-рэ ыныбжь. Амакьэхэр ча-

ных, фэлэпэласэхэу орэдхэр кьалох, орэд зырызхэми кьадэшхо. Мамырыгъэм, зэкьошныгъэм, Хэгъэгу зэошхом тицIыфхэм теклоныгъэу кышыдахыгъэм орэдхэр афэгъэхьыгъэх. Уядэлэу зэпытыгъэкIи уязэщырэп.

Район администрацием, Инэм поселкэм изыгъэлорышIэжыплэ, район Советым идепутатхэм, ветеранхэм ярайон Совет, Инэм поселкэ псэуплэм иветеранхэм яорганизацие ялыкIохэр пчыхьээзахьэм хэлэжыагъэх. Кьы-зэлуиэгъэхэм кьафэгушлуагъ район администрацием ипачэ иапэрэ гуадзэу Ярахмед Ярахмедовыр.

Хэгъэгу зэошхом иветеран-

хэм, пым ыкIыб шылэхэу теклоныгъэм икьэгъэблэгъэн зилахьышлу хэзышыхьагъэхэм, «заом исабийхэм» кьафэгушлуагъэх депутатхэм ыкIи ветеранхэм ясоветхэм япашэхэр.

Заом иветеранэу, ильэс 90-м нэсыгъэ Шишкиныр ветеранхэм яорэдыло коллектив хэт, заом ехыплэгъэ орэдхэр фэлэпэласэу кьелох, пчыхьээзахьэм хэлэжыагъ, бэрэ Iэгу фытеуагъэх. Инэм иветеранхэм япашэу Валентин Субботиным чанэу Iоф зэришIэрэр кыидалыти, пчыхьээзахьэм Шытхьу тхылъ шыратыгъ. ЗэкIэ кьызэлуиэгъэхэм пчыхьээзахьэм икIэхым «Не стареют душой ветераны» зыфилорэ орэдыр кьыздэлугъ.

Кьутыр цыкIум хэхьо, зеушъомбгъу

ИкIыгъэ лIэшIэгъум икIыхьагъум кьыдэхьугъэ псэуплэхэр Тэхьутэмыкьое районым итых. Ахэм ащышхэм шлагъоу ахачьорэп, ныбжь дэхэклае яI нахь мышIэми. Арэуштэу зыкIэхьурэм лъапсэ иI: гьогушхохэм апэчыжэх, псырыкIонIэ трубэхэр адачагъэхэп, клуб е культурэм и Унэ адэтэп, еджаплэхэр ялэхэп... НыбжьыкIэхэм а псэуплэхэр абгынэх, нахь чыплэ дэгъухэм мэкIожьых. А псэуплэ цыкIум ащышых МогилевыкIэр, Могилевыжыер, Красноармейскэр, Дружнэр, Шлупс, Апостолиди. Сыкызытегушылэ сшIоигъор а кьутырхэм

ащышэу Апостолиди. Ащ икьэхьукIэ нахьыжьхэми кьалотэжыштыгъ, зэфэшхьаф тхылхэми хагъэунэфыкIы.

Ащыгъум Урыс-Кавказ заор аухыгъагъ, пачыхьэм теклоныгъэр кьыдихыгъагъ. Зэо ужым, революцием ыпэкIэ, урыс пачыхьэм ильэхьан чыгу анахь дэгъухэр зиехэм кьатырахэти — добэ-дашхэхэм — генералхэм, чиновникхэм, помещикхэм аритыштыгъэх. Джарэуштэу предприниматель цIэрылоу Копради чыгу десятинэ 950-рэ ыщэфы, унэ чыгу-бгъэгъэ зэхэт (имение) илэу хьугъагъэ. Революцием ыуж ахэр зэкIэ

кьэралыгъом иеу хьугъагъэх ыкIи а чыплэм кьутырэу Апостолиди шагъэпсыгъагъ.

1947-рэ ильэсым чырбыш заводым ишын кьутырым шырагъажы, охьтэ кIэкIым кьы-кIоцI шаухыгъагъ, Iоф ышIэу ыублэгъагъ. Кьутырыр чыплэу зыдэчысыр кьекIу, зэкIэми афэлэрыфэгъу: район гупчэм пэблагъ, Тэхьутэмыкьуае икIэу Нэтыхьуае, Отряднэм клорэ гьогум игьунэгъу.

Чыплэ зэфэшхьафхэм кьарыкырэ цыфыбэмэ мыщ Iоф шалIэщтыгъ, заводым ипродукцие псэуплэ пчыагъэмэ алъагъэлэсыштыгъ. Зэхьоклыныгъэм иильэсхэм «заводым фэдэ кьы-хьыжьырэп» алуи зэхатхьы-

жыгъ. Заводыр зыщэлэм, унэгъуабэ кьыдэтIысхьэгъагъ, ащ ыпэкIэ унэгъо зыщыплI нылэп мыщ дэсыгъэр.

1959-рэ ильэсым кьутырым ублэплэ еджаплэ кьышызэлугъагъ, а лъэхьаным нэбгырэ шъэныкьо мыщ дэсыгъ. Мы уахьтэм цыфэу шыпсэурэм ипчыагъ 68-м нэсыгъ. Ильэс пчыагъэрэ гъэстыныпхьэ шхьуантIэр зилэ псэуплэхэм яхьуапсэхэу кьутырэдэхэр псэугъэх. КIэлъэ-лугъэх, уздэклон фаем кIуагъэх, ау Iофыр зэхьокIыштыгъэп. Кьутыр цыкIум газыр кьещэлэгъэным фэшI IофшIэнышхо агъэцкIагъ зэхэщэкIо купым хэтхэм: тхылъэу шыгъэнхэ фаехэр игъом агъэхьазырыгъэх, ауллэкIугъэх, зыдахьын фаем ахыгъэх, газ кьулыкьум ило-фышIэхэм адэлэпылагъэх, гъэ-

стыныпхьэ шхьуантIэм икьещэлэн кьутырыр фытырагъэ-псыхьагъ. Газыр кьызащэгъэ мафэр мэфэкI шыпкьэм фэдагъ. Кьутырым шырекIокIыгъэ Iофтхьабзэм хэлэжыагъэх район администрацием илэшхьэтетэу Шхьэлэхьо Азмэт, зипшъэдэ-кIыжкIэ гьунэпкьэ гъэнэфагъэ зилэ обществэу «Газпроммеж-регионгаз Майкоп» зыфилорэм идиректорэу Сергей Колесни-ченкэр, Тэхьутэмыкьое кьоджэзэхэт псэуплэм иадминистрацие ипашэу Мышъэ Мэдинэ, акционернэ обществэу «Газ-пром газораспределение Майкоп» зыфилуу Тэхьутэмыкьое районым шыIэм ипашэу КIэр-мыт Казбек. Кьутырым имэфэкI ехьуллэу ахэр кьутырэдэхэм афэгушлуагъэх.

ХЬУШТ Цэбан.

РЕДАКЦИЕМ КЪАТХЫРЭ ПИСЬМЭХЭР

Унагъор сыдымкIи апэрэ

Сабыйхэм, кIэлэцыкIлэхэм, ныбжьыкIэхэм алъэгъурэр ары ящысэр. Джа плуныгъэ лъэбэ-кьухэр зэкIэ кьызыщежьэхэрэр ыкIи апэдэдэ псыхьагъэ зышыхьухэрэр унагъор ары. Унагъор цыфыкIэм иплункIэ сыдигъуи апэрэ лъэоянэу шытыгъ ыкIи кьэнэжы. Ащ ишыхьат непэрэ мафэхэми тикьуаджэхэм адэс цыф Iушхэр лъэпкьым ищылакIэ зэфэдэкIэ лъыплэхэу, ральэгъукIэу, мыхьурэ шыIэмэ ыгъэгумэкIэхэу зэрэщытхэр. Ащ ищыс тигъэзет иредакцие письмэ зэфэшхьафьбэу кьатыхьэу ягумэкI-гукIахэр кьызышалохэрэр. Ахэм ушъый зэфабэ гъашIэмкIэ пшъхьалэ хьоу ахэлъ.

Унагъом ипшъэрыл ин кьа-гурылоу адыгэхэми ягъашIэ-кIащы. «Чэтыу шысэу пшысэ умылуатэ» (кIэлэцыкIлэм ыпашьхэ шыпIощтми, шыпIэщтми уфэсакьын зэрэфаер кьыуегъашIэ), дэгъум нахь псынклэу, сабыым ытхьакIумэ дэир зэрипорэм уналэ тебгъэтыныр зэрищыкIагъэр мы гуцылэжьымкIэ кьэлуагъ.

«Чыри бгъэкIымэ, пчэгъу мэхьу» аIо, уздэулэу, блэжырэм цыф зэрэхэкIыштыр нафэ. ПлуныгъэмкIэ анахь мэхьанэ зилэр ренэу ужэ кIэрымыхэу еIоныр арэп, джа еIорэ гуцылэхэр зэхихьнхэр, зыхигъэхьанхэр ары. АдыгэхэмкIэ анахь мэхьанэ иI кьыткIэхьухьэхэрэр цыф тэрэз хьунхэм. Ашъхэ алытэжьэу, абзэ агъэбзэрабзэу, лъэпкь шэн-хабзэхэм ямылэпэкIа-

охэу, нахьыжьхэм IупшIэ афамышIэу, ахэм акIэдэлукIэхэу, ящысэшлэхэр агу раубытэзэ, хэти ильагъо шыIэныгъэм щигъотыныр ары.

«ШыIэныгъэм уеплу» аIо еIлани цыфхэм, ар шыпкьэ, унагъом ил хэшхо-унашъохэм кьащэжьэу, кIэлэцыкIу IыгыплэхэмкIэ, еджаплэхэмкIэ, IофшIаплэхэмкIэ кIэкIыжьэу ачIэлъ зэфыштыкIэхэм, культурэм плуныгъэ IофымкIэ осэшхо яI. Джары зэкIэ обществэр лIэужыкIэм иплун-лэжыын зэрэхэлажэу хьурэр.

КIэлэцыкIлэхэмкIэ анахь мэхьанэ зилэр игъом зигъор кьагурылоныр, ашIэныр, дэлон алъэкIэу плугъэнхэр ары. Нахьыжьым шъхьэклафэ зышыфашIэу, унэшхо гъэнэфагъэхэр зэрыл унагъохэм кьарыкIхэрэмрэ унэгъо «итэкьухьагъэхэм» кьащыхьухэрэмрэ бэкIэ зэтэкIых. Сыда Iомэ зым гъэсэпэ макъэр, шысэ дэгъухэр илтых, адрэм — куо-хьау, бырсыр-зэпыджыр ренэу ит.

Ау адыгэ унагъохэм непэ кьызнэсыгъэми зыфэсакьыжыныгъэр арылпышъ, шыкур!

«Сабыим ыльэгъурэр ищыс» — еIо гуцылэжыым. Джары сыд фэдэрэ лъэхьани, охьтакли шысэшлэхэм чыплэ зыкIыштырIэр. УнагъомкIэ зэкIэ кьэжьэ: ным игъэлсыкI, тым ихабз, нэжь-лужьхэм ягумзэгъэгъэ-гукIэгъоу кIэлэцыкIлэхэр кьызырыуцухьагъэхэр. Унэгъо зэгурылом сабийхэри рэхьат IорышIэу кьетаджэх. Чым хаплыхьэрэ лэжыгъацэр кьызэрэхэкIы-

жырэм фэдэ кьабз плуныгъэм илофи.

Адыгэ лъэпкьэу зэгорэм лъэпкышхуагъэр непэ мэкIэ хьазыр, гушхоу лыбланэми. ТызэрэмакIэр, урыс лъэпкышхоу кьытэшIэкIыгъэм ифэмэ-бжыымэ кьыттырихьэ зэрэхьурэм (бзабэ пшIэныр дэгъуми, кIэлэцыкIу акьыл мыуцугъэм зэкIэ фызэпырымыгъазэу, ежыркIэ нахь псынклэр зэрипхьуатэрэр), ащ елытыгъэу тильэпкыбзэу, тиныдэльфыбзэ адыгабзэ тэ, а бзэ гъэшIэгъо-ныр зие дэдэхэм, зэрэтIэпы-зырэр, тиныбжьыкIэхэми, нахь ныбжь уцугъэхэми, урысыбзэр нахь ашIолэшIу зэрэхьурэм гумэкIыгъо гъэнэфагъэхэр епхыгъэх ыкIи кьегъэушых.

Тхыгъэ тхьап

Непэ шыIэныгъэм хэхьухьэрэ-хэшIыхэрэм лъэпкь шъхьэлпы-тэжь, лъэпкь гумэкI зилэхэр ыгъэгупсэфыхэрэп. Ахэм ащыц Шэуджэн районым ит кьуаджэу Мамхыгъэ шыпсэурэ Хьагъундэкьо Шамсэт. Хьагъундэкьохэм яунагъо ильэс пчыгъабэ хьугъэу лъэпкь гъэзет закьоу «Адыгэ макъэр» яланэ-темых. Шамсэт сыдигъуи адыгэ гъэзетым, ащ ит тхыгъэ зэфэшхьафхэм ышлуабэ шIэу яжэ. ЕшIэ убзэкIэ кьэплорэ гуцылэм фэдэ хьун зэрэщымыIэр. Ау непэрэ шылакIэм гъэзэплэ гомылухэу ышIыхэрэм Шамсэт агъэгумэкIы. Ащ фэдэ такыкьхэм тхьапэр кьештэ, гъэзетым кьэтхэ.

«Сыгу кьеорэр кьэсэтхы — мы гуцылэхэмкIэ кьырегъажьэ Хьагъундэкьо Шамсэт ишIолшгумэкI. — Дунаишхом ыбзэ, ильэпкь ымыгъэгумэкIэу, ащ идахэ аригъаломэ имыгуапэу цыф шымыIэу кьысшIошIыгъ бэрэ. Ау непэ зэхэхьырэмэ, спьэгъурэмэ гупсэфыгъор слэпыхы. Сэ симызакьоу, сэщ фэдабэ зымыгъэрэзэрэ гумэкIыгу ар — тыбзэ, адыгабзэр, тэртэрэу Iум-пэм зэрэтшIохьурэр.

Ным кьыплуилыхьэгъэ убзэу, псэм фэдэр ор-орэу хьэтэп-мыхь умышы ухэтми. Унэу-уятэхэм яхьатыр пае уисабыйхэм уиадыгабзэкIэ адэгъушыл, уихэбзэ дахэхэр агурыгъалох. Сабыим иплъапIэр нахьыжьхэр — нанэ-татахэр, ны-тыхэр арых. Джары тэ зэкIэми, унэкIоцым адыгабзэкIэ тышы-зэдэгъушылэн зыкIыфаер, адыгэ тхылъхэр такоклэхэу, адыгэ гъэзетым тызкIеджэрэр; ахэм кьалоу, арытыр тэ тшъхьэкли зетхэ зыхьукIэ, тикIэлэцыкIлэхэри, неушырэ ныбжьыкIэхэри шъхьафитыштых, лъэрыхьэщтых».

Шамсэт егъэгумэкIы адыгэ гъэзетри кьырамытхыкIэу, еджэн-гъэсэнэгъэми, анахьэу адыгабзэм, пымылпыр нахьыбэ зэрэхьурэм. Ащ фэдэ фыштыкIэм, лъэпкьым ыпсэ хьыбэй зэрэхьулIэрэр зэхэшIэ бзылфыгъэ Iушым.

«Адыгэ пшысэхэм, тхыдэжхэм ямыдэлухэу, гъэзетэу

«Адыгэ макъэм» уиунэ ис сабийхэм уафемыджэу (кьехэ гъэзетым ренэу кIэлэцыкIлэхэм апае «Тыгъэнэбзий» нэклуб-гори, нэмыкI гъэшIэгъоныи), сыдэуштэу кIэлэцыкIлэхэр цыф тэрэз хьуштхэ?» — еIошъ, кьэупчIэ.

Мафэ кьэс тыбзи, тихабзи кытIэхьухьэхэрэм ягъэшIэгъэнхэмкIэ унагъор кьэжыапIэу ыкIи а зэкIэ еджаплэм шылэагъэ-кIуатэу елытэ. Джащ фэдэу Хьагъундэкьо Шамсэт, нэмыкI гъэзетеджэхэми яшIолш дыригъаштэзэ, мызэу, мыIлоу гъэзетым кьышыIэтыгъэ хьугъэ Iофыгъоу адыгацIэхэр кьэхьурэ сабийхэм зэрафамыусыжьхэрэр зэрэшIомытэрэзыр кIегъэтхьы. Ащи изакьоп, тиреспубликэ икьэлэ шъхьалэу Мыекьуапэ ыкIи тикьоджэшхо район гупчэхэм яурамхэм лъэпкьым кьыхэкIыгъэ цыфхэу шIур зылэжыыгъэхэм ацIэхэр зэрэафамытхэм дыригъаштэрэп. Лъэпкь лъачIэу адыгэр, Адыгэ Республикэм идахэ зылэтыгъэхэр ыкIи зылэтыхэрэр зэ-лъягъэшIэгъэныр шIотэрэз.

Ауми, Шамсэт рыраз Адыгеими, Урысыеми мамырынгъэ зэарылырэм, шылакIэри утхьау-сыхэнэу шымытэу тыди зэрэщыгупсэфым. 2016-рэ ильэ-сыкIэр тикьэралыгъошхокли, тиреспубликэкIи мафэ тфэхьунхэу кьытфэхьохьу. Адыгэ пстэуми — зэрэлъэпкьэу, нахь тшъхьэ тыфэгумэкIыжьэу, тыбзэ, тшъхьэ дгъэлапIэу, тишIо-игъоныгъэхэр, гухэлъ ехьыжагъэхэр кьыштыфэпсынклэнхэу кьытфэло.

ДЗЭУКЪОЖЬ Нуриет.

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм шлокл зимылэ медицинэ страхованиемклэ и Чыплэ фонд 2016-рэ илъэсымклэ ибюджет ехылылагъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2015-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 9-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм шлокл зимылэ медицинэ страхованиемклэ и Чыплэ фонд 2016-рэ илъэсымклэ ибюджет гъэпсыклэу илэщтыр

Адыгэ Республикэм шлокл зимылэ медицинэ страхованиемклэ и Чыплэ фонд (ыужклэ Фондыр тлозэ дгъэклошт) 2016-рэ илъэсымклэ ибюджет мыщ фэдэ гъэпсыклэ илэнэу ухэсыгъэнэу:

1) Фондым ибюджет пстэумклэ хахъоу сомэ мин 3731206.7-рэ илэнэу къырадзэ, ащ хэхъэх сомэ мин 3491206.7-рэ хурэ бюджет трансфертхэу шлокл зимылэ медицинэ страхованиемклэ Федеральнэ фондым (ыужклэ Федеральнэ фондыр тлозэ дгъэклошт) къыхэкыштыр;

2) Фондым ибюджет пстэумклэ хъарджэу сомэ мин 3731206.7-рэ ышынэу.

Я 2-рэ статья. Фондым ибюджет иадминистратор шъхалэхэр

Фондым ибюджет ихахъохэм яадминистратор шъхалэхэр мы Законом игуадзэу N 1-м диштэу ухэсыгъэнхэу.

Я 3-рэ статья. Фондым ибюджет ихахъохэр

Мы Законом игуадзэу N 2-м диштэу 2016-рэ илъэсым Фондым ибюджет ихахъохэр Федеральнэ фондым ибюджет исубвенциехэм, федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм тетэу Федеральнэ фондым ибюджет къыхэкырэ бюджет трансфертхэм, нэмыкл къэлауаплэхэу федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм къышы-

дэльытагъэхэм къырагъэкъунэу гъэнэ-фэгъэнэу.

Я 4-рэ статья. 2016-рэ илъэсым Фондым ибюджет имылыку зэратегъэщтыр

Фондым ибюджет имылыку Урысые Федерацием ибюджетхэм яхъарджхэмклэ разделхэм, подразделхэм, статьяхэм ыкли хъардж лъапкхэм зэратегъэгъэщтыр мы Законом игуадзэу N 3-м диштэу ухэсыгъэнэу.

Я 5-рэ статья. Фондым истраховой запасэу шапхъэхэм адиштэрэр

1. 2016-рэ илъэсым Фондым истраховой запас сомэ мин 310933.8-рэ хъунэу ухэсыгъэнэу.

2. Фондым истраховой запас мыщ фэдэ гухэлхэмклэ агъэфедэнэу гъэнэ-фэгъэнэу:

1) Адыгэ Республикэм шлокл зимылэ медицинэ страхованиемклэ и Чыплэ программэ игъэцэклен паче страхово-вой медицинэ организациехэм мылыку тедзэ къафыхэгъэкыгъэнхэу;

2) Урысые Федерацием ишъолы-рзу шлокл зимылэ медицинэ страхованиемклэ полисыр къаышыратыгъэм нэмыкл чыплэ страховатъ шапхыгъэхэм медицинэ лэпылэгъоу арагъэгъотыгъэм пэлухъгъэ мылыкур, ащ хэхъэх:

а) шлокл зимылэ медицинэ страхованиемклэ программэм къыщидэльы-тагъэм шъхадэкълэу Адыгэ Республикэм страховатъ шапхыгъэхэм медицинэ лэпылэгъоу арагъэгъотыгъэм мылыку

тефагъэр нэмыкл чыплэ фондхэм афигъэ-къужыгъэнхэу;

б) Урысые Федерацием инэмыкл шъолырхэм страховатъ ащашыгъэхэм Адыгэ Республикэм имедицинэ орга-низациехэм медицинэ лэпылэгъоу ара-гъэгъотыгъэм тефагъэр;

3) Фондым ыгъэнэфэгъэ медицинэ лэпылэгъур медицинэ организациехэм зэрагъэцаклэрэм паче клэгъэгъушлэ мэхъанэ зилэ ахъщэ ятыгъэнхэу. Мыщ дэжыым Фондым истраховой запас щыщэу ащ пэлухъащтыр пстэумклэ Фондым истраховой запас ипроценти 10-м къехъу хъуштэп;

4) шлокл зимылэ медицинэ страхо-вание зэралхъэрэм ехыплэгъэ зэ-зэгъыныгъэм къыщидэльытэгъэ шап-хъэхэр страхово-вой медицинэ органи-зациехэм зэрагъэцаклэхэрэм паче ахъ-щэ шлухъафтын ятыгъэнхэу. Страхово-вой медицинэ организациехэм ахъщэ шлухъафтынэу аратыштыр зыфэди-зыр къалытэнымыклэ шапхъэхэр къэзыгъэ-нафэрэр Фондыр ары. Мыщ дэжыым страхово-вой запасым щыщэу зигугъу къэтшыгъэ ахъщэ шлухъафтынхэм апэ-луагъэхъащтыр Фондым истраховой запас ипроценти 5-м къехъу хъуштэп.

Я 6-рэ статья. 2016-рэ илъэсым страхово-вой медицинэ организацие-хэм шлокл зимылэ медицинэ стра-хованием цыфхэр къыхырагъэу-бы-тэнхэм паче хъарджэу ашыштыхэмклэ шапхъэхэр

Адыгэ Республикэм шлокл зимылэ медицинэ страхованиемклэ и Чыплэ

программэ хэлэжьэрэ страхово-вой медицинэ организациехэм апаче 2016-рэ илъэсым страхово-вой медицинэ органи-зациехэм шлокл зимылэ медицинэ стра-хованием цыфхэр къыхырагъэу-бы-тэнхэм фэшл страхово-вой медицинэ органи-зацием къылулэрэ мылыкум ипроцент 1.0-р хъарджхэм апэлуагъэхъанэу гъэнэ-фэгъэнэу.

Я 7-рэ статья. Фондым ибюджет ихъарджхэм апаче мылыку къы-зэралупшыштыр шыкылэр

1. Мы Законом щыухэсыгъэ ха-хъом шъхадэкълэу шлокл зимылэ ме-дицинэ страхованиемклэ счетхэм мыль-коу къарыхъэрэр Адыгэ Республикэм шлокл зимылэ медицинэ страхованиемклэ и Чыплэ программэ игъэцэклен пэлуа-гъахъэ.

2. Фондым ибюджет агъэцаклэзэ, мы Законом щыухэсыгъэ хахъохэм ашъхадэкълэу Федеральнэ фондым къыхэкырэ субсидиэхэмрэ субвенци-эхэмрэ хъарджхэм апэлуагъахъэх мы Законом зэхъоклыныгъэхэр фамышлэху.

Я 8-рэ статья. Мы Законом клуачлэ илэ зыхъурэр

2016-рэ илъэсым щылэ мазэм и 1-м къыщегъэжьагъэу мы Законом клуачлэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ТХЪАКЛУШЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
тыгъэгъазэм и 18,
2015-рэ илъэс
N 483

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм изакон заулэмэ зэхъоклыныгъэхэр афэшлыгъэнхэм ехылылагъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2015-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 25-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Организациехэм ямылыку хэбзэлэхъ зэрэтыралхъэрэм ехылылагъ» зыфилорэм ия 4-рэ статья зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхъыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2003-рэ илъэсым шэклогъум и 22-м аштагъэу N 183-р зытетэу «Организа-циехэм ямылыку хэбзэлэхъ зэрэты-ралхъэрэм ехылылагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэу-гъоягъэхэр, 2003, N 11; 2005, N 4, 11; 2006, N 6, 11; 2008, N 6; 2009, N 4, 7; 2010, N 3, 11; 2012, N 4; 2013, N 5) ия 4-рэ статья зэхъоклыны-гъэ фэшлыгъэнэу, я 7 — 10-рэ лахъхэр хэгъэхъогъэнхэу ыкли ахэр мыщ те-тэу къэтыгъэнэу:

«7. Обрабатывающэ организациехэм (ыужклэ инвесторхэр тлозэ дгъэклошт), акциз зытель товархэу Урысые Феде-рацием и Хэбзэлэхъ кодекс ия 181-рэ статья щыгъэнэфагъэхэр къыдэзыгъэ-кыхэрэр ахэмытхэу, Адыгэ Респуб-ликэмрэ инвесторымрэ зэдашыгъэ инвестиционнэ контрактэу организа-цием имылыку тыралхъэрэ хэбзэлэхъ-хэм ятынклэ фэгъэклотэныгъэу къафа-шыштыхэр зыщыгъэнэфагъэр шылэ зыхъуклэ, инвестиционнэ проектым къыщидэльытэгъэ мылыкоу агъэклодыгъэр рагъэкъужыфэ нэс, ау илъэситфым мынахыбэу, хэбзэлэхъ арагъэтырп:

1) инвестиционнэ проектыр гъэцэклэ-гъэным къыдхэлъытагъэу икларыклэу агъэпсыжыгъэ псэуалэр затлупшырэм къыщегъэжьагъэу;

2) фонд шъхалэхэр гъэклэжыгъэнхэм ыкли (е) промышленнэ продукциер къыдэгъэкыгъэным атегъэпсыхъгъэ

инвестиционнэ проектхэр агъэцаклэу заулэрэм къыщегъэжьагъэу.

8. Хэбзэлэхъхэр зытыхэу мы ста-тьям ия 7-рэ лахъ зигугъу къышыхэрэм фэгъэклотэныгъэхэр зэрафашыштыхэ шапхъэхэм ягъэнэфэнклэ мы статья ия 2¹-рэ, ия 2³-рэ, ия 2⁴-рэ, ия 2⁵-рэ лахъхэм яположениехэр лэубытыплэ къызыфашынхэу.

9. Хэбзэлэхъхэмклэ фэгъэклотэны-гъэхэу мы статья ия 7-рэ лахъ къы-щидэльытагъэхэр афашых:

1) инвестиционнэ проектым ибиз-нес-план залэклагъахъэклэ;

2) Адыгэ Республикэмрэ инвесто-рымрэ зэдашыгъэ инвестиционнэ кон-трактыр зарахыплэклэ.

10. Бизнес-инкубаторхэм апаче Адыгэ Республикэм иавтоном учреждение-хэм агъэфедэрэ мылыкум паче хэбзэлэхъ аламынынхэу.»

Я 2-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Транспорт хэбзэлэхъым ехылылагъ» зыфилорэм ия 4-рэ статья зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхъыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2002-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 28-м аштагъэу N 106-р зытетэу «Транс-порт хэбзэлэхъым ехылылагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэу-гъоягъэхэр, 2002, N 12; 2003, N 11; 2004, N 3, 5, 11; 2005, N 4, 11; 2007, N 11; 2008, N 11; 2009, N 2, 10; 2010, N 3, 11; 2011, N 6; 2012, N 4, 5; 2014, N 10, 12) ия 4-рэ ста-тья мыщ фэдэ зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу:

1) а 1-рэ лахъым я 15-рэ пунктыр хэгъэхъогъэнэу ыкли ар мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«15) юридическэ лицэхэу, унэе пред-

принимательхэу обработкэм фэгъэза-гъэхэм (ыужклэ инвесторхэр тлозэ дгъэклошт), акциз зытель товархэу Урысые Федерацием и Хэбзэлэхъ ко-декс ия 181-рэ статья щыгъэнэфа-гъэхэр къыдэзыгъэкыхэрэр ахэмыт-хэу, Адыгэ Республикэмрэ инвесто-рымрэ зэдашыгъэ инвестиционнэ кон-трактэу транспорт хэбзэлэхъхэм ятынклэ фэгъэклотэныгъэу ялэштхэр къызышы-дэльытагъэр шылэ зыхъуклэ.»

2) я 9 — 11-рэ лахъхэр хэгъэхъо-гъэнхэу ыкли ахэр мыщ тетэу къэ-тыгъэнэу:

«9. Хэбзэлэхъхэр зытыхэу мы ста-тьям ия 1-рэ лахъ ия 15-рэ пункт зигугъу къышыхэрэм мылыкоу агъэ-клодыгъэр рагъэкъужыфэ нэс, ау илъэ-ситфым мынахыбэу, транспортэу ялэм (автомобиль псынклэхэр ахэмытхэу) паче транспорт хэбзэлэхъ арагъэтырп:

1) инвестиционнэ проектыр гъэ-цэклэгъэным къыдхэлъытагъэу иклэ-рыклэу агъэпсыжыгъэ псэуалэр затлупшырэм къыщегъэжьагъэу;

2) фонд шъхалэхэр гъэклэжыгъэнхэм ыкли (е) промышленнэ продукциер къыдэгъэкыгъэным атегъэпсыхъгъэ инвестиционнэ проектхэр агъэцаклэу заулэрэм къыщегъэжьагъэу.

10. Хэбзэлэхъхэр зытыхэу мы ста-тьям ия 1-рэ лахъ ия 15-рэ пункт зигугъу къышыхэрэм фэгъэклотэны-гъэхэр зэрафашыштыр шапхъэхэм ягъэ-нэфэнклэ мы статья ия 5¹-рэ, ия 5³-рэ, ия 5⁴-рэ, ия 5⁵-рэ лахъхэм япо-ложениехэр лэубытыплэ къызыфашынхэу.

11. Хэбзэлэхъхэмклэ фэгъэклотэны-гъэхэу мы статья ия 9-рэ лахъ къы-щидэльытагъэхэр афашых:

1) инвестиционнэ проектым ибиз-нес-план залэклагъахъэклэ;

2) Адыгэ Республикэмрэ инвесто-рымрэ зэдашыгъэ инвестиционнэ кон-трактыр зарахыплэклэ.»

Я 3-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Промышленнэ по-литикэм ыльэныкыоклэ юфыгъо заулэ зэшлохыгъэным ехылылагъ» зыфилорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхъыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2015-рэ илъэсым шышхъалум и 6-м аштагъэу N 448-р зытетэу «Промыш-леннэ политикэм ыльэныкыоклэ юфыгъо заулэ зэшлохыгъэным ехылылагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм ихэб-зэгъэуцугъэ зэхэу-гъоягъэхэр, 2015, N 8) мыщ фэдэ зэхъоклыныгъэхэр фэ-шыгъэнхэу:

1) я 3-рэ статья ия 1-рэ лахъ ия 5-рэ пункт гушылэу «алэклэгъэхъгъэнэу» зыфилорэр хэгъэкыжыгъэнэу;

2) я 5-рэ статья хэт гушылэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет» зыфилохэрэр гушылэхэу «Адыгэ Республикэм и Лышхъэ» зыфило-хэрэмклэ зэблэхъугъэнхэу.

Я 4-рэ статья. Мы Законом клуачлэ илэ зыхъурэр

Официальнэу къызыхаутырэ нэуж мазэ зытешлэклэ мы Законом клуачлэ илэ мэхъу ыкли правэм ыльэныкыоклэ зэфышытыклэхэу 2016-рэ илъэсым щылэ мазэм и 1-м къыщегъэжьагъэу азы-фагу иль хъугъэхэм альэлэсы.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ТХЪАКЛУШЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
тыгъэгъазэм и 29-рэ,
2015-рэ илъэс
N 497

ОЛИМПИАДЭ ДЖЭГУНХЭМ АФЭГЪЭХЫГЪ

Теклоныгъэр зэкъошныгъэм кыдыдихыгъ

Олимпиадэ джэгунхэр Шъачэ зыщаублагъэхэр ильэ-ситгу зэрэхугъэм фэгъэхыгъэ спорт зэлюкэгъухэр Адыгэ Республикэм шыкыуагъэх. Мыекъуапэ икьэлэ парк шызэхашгъэ зэнэкьокъухэм нэбгырэ 600-м еху ахэлэжъагъ.

Зыгъэпсэфыплэ паркым идэ-хьаплэ кышызэрэугъоигъэхэм ахэтэлъагъох дунаим, Европэм, Урысыем язэнэкьокъухэм ахэлэжъагъэ спортсменхэр, тренерхэр. Орэдышъоу зэхэхэм шыжынчырэм цыфхэр нахь зэрешалэх. Псауныгъэм игъэпытэн ехыплэгъэ зэхэхэм лэпкълэпкъыр «щызэклафы». Адыгеим спорт шызэлъашлэхэрэ Елена

Лаврусином, Шъэоцыкы Айдемыр пчэгум итых, гимнастикэм хэхэрэ шыкылэхэр кыагъэлагъох. Е. Лаврусином мэкъэ лэтыгъэклэ кылуатэ физкультурэм пыщэгъэхэм япсауныгъэ зэрагъэпытэр.

Атлетикэ псынклэм, волейболым, футболым, баскетболым, гимнастикэм, кушъэфэчъэ спортым, атлетикэ онтэгъум, дзюдом,

самбэм, Къокыплэм кышежъэгъэ бэнаклэхэм, гандболым, нэмыклэхэм апылэ спортсменхэр, тренерхэр нэплэгъум итых. Спортымклэ кышъо-уджхэм ахэлэжъэх. Мафэ кэс физкультурэм епхыгъэ шыкылэхэр зыгъэфедэхэрэм япсауныгъэ зэрагъэпытэн альэкыщтыр Е. Лаврусином лупкыу кылуатэ.

Клоэ Хъазрэт, Алексей Осколковым, Делэкъо Адамэ, Мэхъош Аслъан, Пшыкъанэкъо Долэтыкъо, Дэхъужь Сэфэрбий, Сиху Рэмэзанэ, Дмитрий Щербаневым, Сергей Кузнецовым, Лыбзыу Сусанэ, Мэрэтыкъо Сахидэ, нэмыклэху спортым лэф шызылэху тызлукагъэхэм Олимпиадэ джэгунхэм, зэнэкьокъухэм афэгъэхыгъэ кэбар гъэшлэгъонхэр кылуатэх.

Метрэ 500 хуэрэ гъогуанэм нэбгырэ 600 фэдиз шызэнэкьокъугъ. Судья шъхалэу Сергей

Сухановым кызырилиуагъэу, чанэу хэлэжъагъэхэм шытху тхылыхэр афагъэшъошагъэх, ау теклоныгъэр кыдэзыхыгъэр кыхагъэщыгъэп. Зэкъошныгъэр теклуагъэу алытагъ. Урысыемрэ Адыгеимрэ язаслуженнэ тренерэу Хъот Юныс апэ кэсыжыгъэхэм ахэтыгъ. Республикэм физкультурэмклэ ыкы спортымклэ и Комитет итхьаматэ игуадзэу Андрей Бородин кызырилиуагъэу, ащ фэдэ спорт зэнэкьокъухэм гушъхэ кыуачлэр кыалэты, псауныгъэр агъэпытэ.

Зэхэхэр зезыщгъэ Р. Мэкълэр лэфтхьабзэм хэлэжъагъэмэ шлоу цылэр кыадэхунэу афэлэуагъ. Олимпиадэ джэгунхэу 2014-рэ ильэсым Шъачэ шыкыуагъэхэм Урысыем спортсменхэм гъэхьагъэу шашыгъэм тызэрэрыгушхорэр хигъэуэфыкыгъ.

Сурэтхэр зэхэхэм кыщытетхыгъэх.

ВОЛЕЙБОЛ. УРЫСЫЕМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

Белгород кыщахыныр псынклагъэп

«Технолог» Белгород — «Динамо-МГТУ» Мыекъуапэ — 2:3; 1:3.
Мэзаем и 6 — 7-м Белгород шыздешлагъэх.

Телефонкы кыатыгъ. «Динамо-МГТУ-м» итренер шъхалэу Павел Зборовскэм кэбар гушуагъор кытфилотагъ. Мэзаем и 6-м ешлэгъур хылыуу Белгород шыкыуагъ. Зэлюклэгъур 2:0-у Адыгеим икомандэ кыхыщтыгъ, ау бысымхэм яешлакы хагъахуи, 2:2 пчъагъэр хугъэ. Клэух едзыгъор тиспортсменхэм кыахыгъ, 3:2-у «Технологым» теклуагъэх.

Мэзаем и 7-м едзыгъохэр нэмыклэу кыуагъэх. Пчъагъэр 1:0-у «Технологым» ыхыщтыгъ. Залым члэхэр бысымхэм лэгу кыафитеох, теклоныгъэр кыдадын ямурад. «Технологыр» тикомандэ кылуклэным ыпэкы хэлшыклэу «зигъэпытагъ», апшэрэ купым ешлэкыиты кыхыщыгъ, ахэр опыты зилэ спортсменых.

«Динамо-МГТУ-м» иешлакы-

хэм зэгурылоныгъэ дэгъу зэлюклэгъум кыщагъэлэгъуагъ, 3:1-у теклоныгъэр кыдадын.

Урысыем волейболымклэ изэнэкьокъоу апшэрэ купэу «Б-м» шыклорэм Красногорскэ икомандэу «Зоркий» зыфилорэр кыхэщы, апэрэ чыплэм щыл. «Динамо-МГТУ-м» очко 40 ил, ятлонэрэ чыплэм щыл. Калугэ икоманди очко 40 ил, ащ ящэнэрэ чыплэр ехы. Белгород икомандэ очко 35-рэ, кыалэу Владимир 34-рэ ялэу я 4 — 5-рэ чыплэхэм ащылэх.

Мэзаем и 20 — 21-м «Динамо-МГТУ-р» Саратов икомандэу «Энергетикэм» Мыекъуапэ шылуклэшт.

АТЛЕТИКЭ ОНТЭГЪУР

Батырхэм ялэгаплэхэр

Урысыем и Кыылэ атлетикэ онтэгъумклэ изэнэкьокъу кыалэу Анапэ пэгъунэгъу псэуплэу Шукъо шыкыуагъ. 1996-рэ ильэсым ыкы ащ ыуж кэахыгъэ клалэхэр шылычым ебнхэзэ, кыуачлэрэ кыулайныгъэмрэ зэрапсыхьэрэ кыагъэлэгъуагъ.

Адыгэ Республикэм атлетикэ онтэгъумклэ икылацыкы-ныбжыкы спорт еджаплэ ипашэу Сиху Рэмэзанэ тызэрэщыгъэгозагъэу, тибатырхэм гъэхьагъэхэр ашыгъэх, апэрэ чыплэхэр нарт шъэуитлумэ кыдадын.

Хыщт Хъазрэтбий, килограмм

56-м нэс кызыщчырэмэ якуп, апэрэ чыплэр кыфагъэшъошагъ. Гыщ Зураби мы купым хэтыгъ, ащ я 3-рэ чыплэр кыдыдын. Беданэкъо Тимур, кг 62-рэ, апэрэ чыплэр кыхыгъ. Выкы Рэмэзан, кг 69-рэ, Дышэкы Налбий, кг 94-рэ, ящэнэрэ чыплэхэр кы-

дадын. Шъэожь Алы, кг 105-рэ, Бэгъушъэ Руслъан, кг 69-рэ, яплэнэрэ хугъэх, Шхончбэшлэ Руслъан, кг 85-рэ, я 5-рэ чыплэр кыдыдын.

Краснодар краим инашыпкыгъэ командэ зэкыламы апэ ишыгъ, Адыгэ Республикэм икомандэ ятлонэрэ чыплэр кыдыдын, Ростов хэкур ящэнэрэ хугъэ.

РСФСР-м изаслуженнэ тренерэу Хуаужь Мэджид, тренер-кылаегаджэхэу Выкы Рэщид,

Чэмбэху Анзор, Сиху Кэплъан медальхэр кыдэзыхыгъэ батырхэм япашэх.

Зыцлэ кыетогъэ ныбжыкыкы ашыщхэр гурыт еджаплэхэм якылаеджаклох. Адыгэ кыралыгъо университетым и Мыекъопэ кыралыгъо гуманитар техникескэ колледж спортсмен маклэп щеджэрэ. Директорэу Клэрэщэ Андзаур зэхэщэн лэфыгъохэмкы тренер-кылаегаджэхэм гъусэныгъэ адырил. Зэгурылоныгъэу ахэлым ишуагъэкы, атлетикэ онтэгъумклэ, нэмыкы спорт лэпкыкыкы студентхэм медальхэр зэнэкьокъухэм кыащахых, Адыгэ Республикэм ыцлэ спортышхом щалэты.

Нэкубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛЬ Нурбий.

Зэхэзыщагъэр ыкы кыдэзыгъэ кылар:

Адыгэ Республикэм лэпкы Иохэмкы, Икыб кыралхэм ашыпсэурэ тилэпкыгъэхэм адырялэ зэпхыныгъэхэмкы ыкы кэбар жъугъэм иамалхэмкы и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшылэр: 385000,

кы. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79,

редактор шъхалэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэр-пшъэдэжыгъэ зыхырэ секретары: 52-16-77.

E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын Иохэмкы, телерадиокытынхэмкы ыкы зэлы-лэскы амалхэмкы и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэларышлэп, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кы. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэкымкы пчъагъэр 4532

Индексхэр 52161 52162

Зак. 65

Хэутыным узшыкытхэнэу щыт уахьтэр Сыхьатыр 18.00 Зыщыкытхэгъэхэ уахьтэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхалэр Дэрбэ Тимур

Редактор шъхалэм иапэрэ гуадзэр

Мэшлэкы Саид

Редактор шъхалэм игуадзэр — пшъэдэжыгъэ зыхырэ секретары

Хуэрмэ Хусен